

ŠTAJERSKI GOSPODAR

Erscheint jeden Samstag — Verlag u. Schriftleitung: Marburg (Drau), Badgasse 6 — Ruf 25-67 — Bezugspreise: In der Ostmark, vierteljähr. RM 1.30 einschl. 9 Rpf Postgebühr; im Altreich: RM 1.20 einschl. 9 Rpf Postgebühr, zuzüglich 18 Rpf Zustellgebühr — Postcheckkonto Wien Nr. 55030

Nr. 21 - III. Jahrgang

Marburg a. d. Drau, Samstag, 22. Mai 1943

Einzelpreis 10 Rpf

Branik evropske južne fronte

Vsak poskus sovražne invazije bo zadel na pripravljeno obrambo — „Deutsche Diplomatische Korrespondenz“ o zadnji lazi afriške vojne ter o novih možnostih vojskovanja

»Deutsche Diplomatische Korrespondenz« piše:

Z izgubo tuneškega mostišča je zaenkrat padla zavesa nad afriškim bojiščem. Nobenega dvoma ni, da se bo nekega dne zopet dvignila. Evropa potrebuje afriški prostor. Evropa se mu ne more odpovedati in se tudi ne bo odpovedala. Zavarovanje afriškega prostora za vse čase, je neizogibna programska točka v vojskovanju osi.

Vojaško gledano obstoja možnost, da se bo vojna sedaj prenesla na evropsko južno fronto. Severna Afrika je bila predpolje te fronte. To dejstvo že samo na sebi karakterizira položaj. Obe anglosaški sili sta z uporabo vseh svojih moči potrebovali skoraj tri leta, da bi se polastili tega vojaškega predpolja Južne Evrope, ki je bilo zasedeno po razmeroma slabotnih nemških in italijanskih silah. Široki jarek Sredozemskega morja loči sovražnika od bližnje, neprijetno jačje trdnjave, za katero ne stojijo slabotne ekspedicijske čete, temveč 40 milijonov Italijanov in nad 80 milijonov Nemcev ter milijoni njihovih zaveznikov. To naravno zapreko, ki se glede širine in globine ne more primerjati s Kanalom, mora sovražnik premagati, preden bo lahko na kakršnekoli mestu evropske južne fronte prišel s naskokom.

Dosedanji potek vojne je pokazal, da anglosaške sile — ne oziraje se na njihovo pomorsko moč — niso mojster za amfibične operacije. Galipolju iz svetovne vojne so sledile invazijske polonije na Norveškem, pri Dunkirchenu, na Grškem

in končno pri mestu Dieppe. Invazijske namere na Norveškem, v Severni Franciji in v Grčiji so se spremenile v katastrofo za sovražnika, čeprav obramba v prvem hipu ni bila niti pripravljena. Na Norveškem so imeli Angleži časa več dni, v Franciji pol leta in na Grškem še dalje časa, da bi se vojaško zasidrli, preden je prišel protisunek, ki je končal z likvidacijo podjetja. Tega časa danes nima vsiljivec nikjer več na razpolago.

V Severni in v Zapadni Evropi brani atlantski branik evropske obale. Na evropski južni fronti se nadaljuje ta branik v obliki sredozemskega branika, ki se — sestavljen iz betona, naravnih prepon in stotisočev živih teles — zoperstavlja sovražniku. Zasluga nemško-italijanskih oboroženih sil v Severni Afriki je bila, da so omogočile popolno figuracijo Južne fronte in njeno utrditve od Pirenej do Tesalije. Skozi leta in po izkrcanju ameriških sil v Severni Afriki, so še enkrat šest mesecev držale sovražnika v Afriki in na ta način preprečile, da bi zamogel evropsko južno fronto napasti v trenutku, ko je bilo to z manjšim rizikom še možno. Ta evropska južna fronta nikakor ni tisti »mekhi trebu« osi, ki bi se dal po mnenju strategov ob zeleni mizi v Londonu brez napora raztrgati. Kakor kažejo manifestacije v Italiji v zvezi s padcem Tunesije, je postala fanatična volja italijanskega naroda, ki se bori za svoje življenjsko pravo, še trša. Poleg italijanske milijonske armade pa stoji na južni fronti četa nemške oborožene sile. Te sile bodo sleherno pod italijanske zemlje branile prav tako kakor svojo lastno domovino.

Praktično se bo to čim preje izpostavilo, ker je zaenkratni zaključek bojev v Severni Afriki omogočil zelo pomembno koncentracijo čet sil osi v Sredozemskem prostoru. To velja zlasti za zračno in za pomorsko vojno. Letalske in pomorske sile, ki so jih uporabljali doslej za zavarovanje dovoza v Libijo in Tunis, so sedaj proste za druge naloge. Kakšne narave bodo te naloge, tu ni treba namigovati. Zadostuje ugotovitev, da ostane Sredozemsko morje prej kot slej pas med dvema frontama. Nevarnost pasaže tega mostu se za sovražnika nikakor ni zmanjšala. Domneva, da je postala s padcem Tunesije pomorska pot v Egipt in na Bližnji vzhod prosta, je iluzija, ki ne pomisli, da je vsa severna obala Sredozemskega morja v rokah osi. Položaj v Kanalu prikazuje, da je prehodno morje uporabljivo brez zaprek

samo tedaj, ako to dovoljujeta oba soseda. Najvažnejši sosed Sredozemskega morja pa je prej kot slej os, ki poseduje večino zračnih in pomorskih oporišč.

Da se je nasprotnik spoznal s to problematiko in da tudi padec Tunisa ni na tem bistveno nispremenil, prikazuje najnovejše Churchill-ovo potovanje v Washington. Če bi se bila Churchill, Roosevelt v Casablanci zedinila glede tega, ko naj bi sledilo padcu Tunisa, angleškemu premjerju ne bi bilo treba še petič potovati k Roosevelt-u. Nasprotno pa je možna domneva, da so kušnje, ki so jih napravili zavezniki v tuneški vojni, že sedaj povzročile to konferenco, ki bi se bila imela sicer vršiti mnogo bolj pozno. Z to domnevo govori močno vojaško spremstvo gosp. Churchill-a.

V Tunisu so imeli Angleži prvikrat priliko, spoznati vojaške kvalitete svojih ameriških zaveznikov. Sele v Tunisu so se lahko Angleži pričali, ali in v koliko prihajajo ameriške čete njihovo vodstvo, ljudje in material sploh v pripravo za invazijo v Evropi. Pritajeni komentari angleškega tiska k slučaju Tunisa vzbujajo vtis, da je v Angliji še dovolj ljudi, ki vedo, da težave sedaj šele začinjajo. Očividno je namreč, da je Churchill poveljnike Indije pritegnil k svetovanjem po padcu Tunesije. To je razum samo tako, da so se polagoma naučili tudi Londonu, presojati vojno kot celoto. To spoznanje pa sili Anglosaksonce k proučitvi položaja osi na južni front, preden bi se imeli izvršiti novi akcijski načrti. V Washingtonu bodo torej najprej izgovorili vprašanje, kdo naj drugega pošlje v napad. Ali Churchill Amerikanice proti Evropi ali p. Roosevelt Angleže proti Burmi. Burmeško fronto je označil ameriški tisk pred kratkim kot »spoznane južne fronte«. Za anglosaksonski vojni svet v Washingtonu tudi ni nikaka olajšava, da se ga Stalin tudi tokrat ne udeležiti. Še nikdar niso bile pozicije osi v Evropi in Japonske in Vzhodni Aziji tako silne kot danes. Periferni dogodki kakor v Tunesiji in na Novi Gvineji zamorejo prinesiti sovražniku priličen taktičen uspeh, na celotno strategijo te vojne pa nimajo nikakoga upliva.

Zahvala Hrvatske in Slovaške

Pretekli torek so v Zagrebu in v drugih hrvatskih mestih slovesno praznovali drugo obletnico podpisa rimske pogodbe o razmejitvi med Hrvatsko in Italijo ter o smernicah bodočih političnih in gospodarskih odnošajev med obema državama. Poglavnik je sporočil brzofjavne pozdrave kralju Italije, vojvodi od Aosta kot designiranemu kralju Hrvatske ter Mussoliniju. Hrvatski zunanji minister dr. Mile Budak je imel pred diplomatskim zborom in tiskom posebno predavanje o pomenu teh pogodb. V govorih in člankih je izrazil hrvatski narod zahvalo Italiji za izkazano pomoč pri ustanovitvi hrvatske države.

Slovaški notranji minister Mach pa je imel pri izročitvi zastave Hlinkovi gardi govor, v katerem je izjavil, je našel slovaški narod svojo pot k nemškemu narodu iz lastne volje in v službi svojih najvišjih nacionalnih interesov. Slovaški narod je dokazal svojo zvestobo nemškemu narodu, kakor je tudi nemški narod svojo zvestobo Slovakom podkrepil z dejanji. Boljševizem je največja nevarnost ravno za slovanske narode.

M-PK-Zeichnung Kriegsberichtler Friedel

Deutsche Schnellboote greifen an

»Deutsche Schnellboote versenkten in unmittelbarer Nähe des englischen Hafens Falmouth einen britischen Zerstörer und einen tiefbeladenen Tanker von 4000 BRT.« Diese und ähnliche Meldungen sind oft im Bericht des OKW enthalten und geben Zeugnis von dem Schneid und Angriffsgeist unserer Schnellbootwaffe

Anglija je pričela s terorjem!

Nemški general letalstva Quade je napisal za list »Völkischer Beobachter« članek, ki se bavi z vprašanjem letalskega teroriziranja civilnega prebivalstva oziroma z vprašanjem, kdo neki je prvi začel s terorjem. V svojem izredno poučnem članku razvija general Quade sledeče misli: Ne mine skoro dan, da se sovražna agitacija ne bi bavila s terorističnimi napadi na Reich in na zasedena področja. Angleškemu in ameriškemu narodu pripovedujejo nepreslano, da so bili Nemci tisti, ki so pričeli bombardirati neoboroženo civilno prebivalstvo, zato da je povsem pravilno, ako prejmejo sedaj svoje plačila. Take trditve ne dokazujeje nič drugega, kot slabo vest. Laži se pa tudi danes ne spremenijo na ta način v resnico, ako se jih sistematično in neprestano ponavlja. Kako torej izgleda resnica? Kaj je zgodovinska resnica? Kdo je vrigel prve bombe na bivališča miroljubnih ljudi? To so bili angleški letalci! Bombe so padle v noči na 12. januar 1940 na Westerland, in sicer na mesto Westerland.

Ves svet vé in tega tudi Anglija ne more utajiti, da pred 12. januarjem 1940 ni bila vržena na Anglijo niti ena sama letalska bomba. Nemško letalstvo je dotlej in še par mesecev pozneje izvajalo nad angleškim otokom samo izvidniške polete ter je omejevalo svoje delovanje zgolj na »oboroženo izvidjanje« nad morjem, pri čemer so bile napadene zgolj ladje.

Sele dva meseca pozneje, 20. marca, so nemška letala v okviru napada na angleške bojne ladje pri Orknejskih otokih bombardirala tudi neko suhozemno protiletalsko baterijo na otoku. Omenjena baterija se je udeležila obstreljevanja. To je bilo torej v okviru vojne operacije in popolnoma v redu. Kljub temu so Angliji »maščevali« to vojno dejanje s tem, da so bombardirali otok Syll. Izgovarjali so se tako, da so baje iskali vzletišče. Kakor so se pa uverili tudi inozemski častnikarji, so Angliji na Syll-u poškodovali samo civilne cilje, med drugim neko bolnišnico. In tako so se vrstili napadi na tekočem traku. 12. aprila 1940 so napadli malo postajo mesta Hellinghaven v Schleswig-Holstein-u, 25. aprila pa malo kopalnico Wennigstedt in malo mesto Heide v Schleswig-Holstein-u.

Se istega dne je bila Anglija posvarjena, toda brez uspeha. V noči na 10. maj so pričeli načrtni napadi na nemška mesta in bivališča. Mesto Freiburg in Brelsgau, ki je bilo povsem izven bojnega pasu, je objokovalo 57 mrličev, med njimi je bilo 20 otrok, 151 nadaljnjih oseb je bilo ranjenih. Od 71 napadov v času med 10. in 13. majem jih je večjalo 51 izključno nevojaškim ciljem. Vrsta bombnih napadov na take cilje se sploh ni več utegala. Ko je bila 20. maja v Neu-Grevenbroich-u ponovno zadeta neka vidno z Rdečim križem razznanovana bolnišnica, je sledilo drugo svarilo.

19. junija ponoči so Angliji napadli med drugim neko cerkev in neki samostan, povrh pa še v velenapu stanovanjska predmestja v Düsseldorf-u. Sele 20. junija, ko je bila mera zares zvrhana, je odredilo nemško vrhovno poveljstvo maščevalne polete. Pa tudi to maščevanje se je omeji lo izključno na vojaške cilje, kar je razvidno tudi iz tedanjih uradnih poročil nemškega vrhovnega poveljstva.

Ako se torej vprašamo: Kde je vrigel prvo bombo oziroma prvo serijo bomb v tej vojni na civiliste, žene in deca, na stanovanjska predmestja mest, ki so bila daleč izven bojišča, dobimo sledeči odgovor: Anglija! To so nesporno dokazana dejstva, ki jih ne more utajiti tudi najspretnejša sovražna agitacija. Nemčija je takrat dokazala potrpežljivost, ki je bila neprekosljiva. Ta potrpežljivost je bila senzacija za ves svet. Vrhovno poveljstvo nemške vojske je vedno znova svarilo in Führer je v svojih govorih osebno pokazal posledice, ki se morajo iz takega zločina in nesmielnega postopanja izčiniti za samo Anglijo. Vsi ti poskusi so bili zaman. Anglija je hotela izvajati svoje teroristične napade, ker si je obetala od njih posebno dober učinek na potek vojne. To je pravi, nesramni vzrok, ki ga Anglija ne more nikdar več utajiti. V Angliji — pa tudi v Ameriki — se še niso nikdar razburjali nad dejstvom, da so bili ranjeni ali ubiti civilisti v mestu, ki je ležalo v prvem bojnem pasu. Prav nič se seveda niso razburjali, ako je streljala angleška artilerija na belgijska, holandska ali francoska naseља. To je bilo prav in samo ob sebi razumljivo.

Novi težki boji za Kubansko mostišče

Vsi sovjetški napadi so bili odbiti - Nemško letalstvo je uspešno uničevalo sovjetški dovoz

Nemško vrhovno poveljstvo je javilo pretekli četrtek, da so bili omenjenega dne na Kubanskem mostišču odbiti vsi sovjetški napadi. Obenem so se izjalovili tudi vsi sovjetški napadi severno od Lisičanska. Nemško letalstvo je pred fronto in v ozadju sovjetske fronte napadalo številne operativne cilje in važne železniške postojanke. V Severnem morju so nemški lovci potopili neko tovorno ladjo s 3000 brt. ter mimo tega uničili še neki sovražni hitri čoln.

Po petkovem poročilu je bil dan potekel na vsej vzhodni fronti razmeroma mirno. Delovali so lokalno le izvidniški in naskočni oddelki. Težka nemška artilerija suhozemne vojske je obstreljevala žitna skladišča v Leningradu. Skladišča so gorela.

V soboto so javili, da so nemški grenadirji pri nekem lokalnem sunku na Kubanskem mostišču predrli več sovjetških postojank. Pri tej priliki so uničili neko sovražno skupino. Težka artilerija je obstreljevala južno od Ladoškega jezera in pred Leningradom zelo uspešno železniške in industrijske naprave.

Nemške čete so po poročilu z nedelje, dne 16. t. m. nadaljevale na vzhodni fronti Kubanskega mostišča svoj napad, ki je dovedel do novih uspehov. V dvodnevni trdi boji so nemške čete v sodelovanju s letalstvom uničile pehoto treh sovjetških divizij ter tako prizadevale sovražniku velike krvave izgube. Boljševiki so izgubili poleg večjega števila tankov in topov tudi mnogo lahkega in težkega pehotnega orožja. Južno od Suhini-

ča, kjer je bilo javljeno lastno delovanje naskočnih odredov, je bil odbiti sovjetški napad.

V ponedeljek, dne 17. maja, je javilo nemško vrhovno poveljstvo, da so nemške čete v področju Veitkije Luki pričele z uspešnimi operacijami. Na mnogih drugih odsekih vzhodne fronte so nemški naskočni odredi vrtili iznenadoma v sovjetške postojanke. Razbili so sovjetške bunkerje ter ujeli pri tem mnogo sovjetških vojakov. Obenem so zaplenili mnogo orožja in materijala. Posamezni sovjetški napadi so bili odbiti v sodelovanju s letalstvom. Pri načrtnem onemogočanju sovjetskega dovoza v srednjem in na južnem odseku vzhodne fronte so nemški letalski odredi uspešno in uničujoče bombardirali in obstreljevali važne kolodvorne in transportne vlake vseh vrst.

Po poročilu, ki ga je bilo nemško vrhovno poveljstvo izdalo v torek, dne 18. t. m., so nemške čete ob Kubanskem mostišču ujele zopet številne sovjetške strelce. Na ostali fronti so zabeležili le lokalno bojnojsko delovanje. Nemško letalstvo je medtem z vidnim uspehom obstreljevalo vojaško važne naprave v Leningradu.

Dne 19. t. m. so sovjeti napadli na vzhodni fronti Kubanskega mostišča ter v prostoru okrog ljuma po močni artilerijski pripravi nemške postojanke, pri čemer jih je podpiralo sovjetško letalstvo skupno s tankovskimi odredi. Napad je bil v protisunku odbit. Pri tem je izgubil sovražnik samo v enem divizijskem odseku ob Kubanskem mostišču 15 tankov.

Junaški boji v Afriki končani

Častni konec junške borbe nemških in italijanskih afriških odredov vsled pomanjkanja municije - Velike letalske izgube Anglo-Amerikance. Novi uspehi nemških podmornic

Junaška borba nemških in italijanskih afriških odredov v Tuneziji je končala slavno pretekli četrtek, ko so morali zadnji odredi v okolici mesta Tunis ustaviti bojevanje. Več dni niso imeli ne hrane in ne vode. Ko je bil izstreljen zadnji naboj, so morali ustaviti junško borbo. Premagal jih ni sovražnik, temveč pomanjkanje dovoza. Sovražnik je tudi na afriškem bojišču dovoljni meri spoznal kakovost našega orožja. Afriški borci Nemčije in Italije so kljub temu v polni meri izpolnili stavljeno jim nalogo. Skozi mesece so s srditim odporu vezali v Severni Afriki najjače sovražne sile ter jim prizadevali najtežje izgube. S tem so razbremenili ostale fronte, čas, ki smo ga s tem pridobili, je bil vodstvu sil osi v največji meri koristen. Führer in Duce sta se v brežičnih brzjavah zahvalila Generaloberst-u von Arnim-u, ki je v zadnjem času poveljeval nemško-italijanske odrede, za junške storitve njegovih vojakov.

V noči na 13. maj so angleški bombniki izvedli težak napad na zapadno-nemško ozemlje. Prebivalstvo je beležilo izgube. Ponekod, zlasti v Duisburg-u, je nastala znatna škoda. Po dotedanjih poročilih so zbili 33 sovražnih letal, med katerimi so bili večinoma štirimotorni bombniki. — Močni odredi nemškega letalstva so dan poprej sunili dvakrat proti vzhodni obali Anglije. Bombardirali so naprave mesta Lovestoft in neke vedetne ladje pred obalo. Vsa letala so se vrnila na svoje oporišče.

Pri dnevnih napadih anglo-ameriških letalskih odredov na zapadno zasedeno ozemlje in v letalskih bojih nad Atlantikom je bilo po poročilu z dne 14. t. m. zbitih 14 sovražnih letal. — V noči

na 14. maj so vdrla angleška letala v široki fronti v področje Reich-a. Napadla so nekatera mesta Srednje in Zapadne Nemčije, v mnogih slučajih tudi male občine. Prebivalstvo je imelo izgube. Po dotedanjih vesteh so zbili 34 sovražnih bombnikov na tla. — V noči na 14. maj je izvedla nemško letalstvo močan napad na angleško industrijsko mesto Chemnsdorf. V oboroževalnih industrijah so nastali obsežni požari. Štiri lastna letala se niso več vrnila.

Po poročilu, izdanem 15. t. m., so nemški letala isto noč napadli z bombami pristaniško področje luke Bone v Francoski Severni Afriki. Potopila so neko petrolejsko ladjo, dočim je bila neka trgovska ladja srednje velikosti poškodovana. — Sovražni letalski odredi so dne 14. maja napadli zapadno zasedeno ozemlje in severonemško obalo. Bombni zadetki so v Kiel-u in nekaterih belgijskih mestih, zlasti v Antwerpen-u, povzročili med prebivalstvom izgube. Trideset sovražnih letal, med njimi štirinajst štirimotornih bombnikov, je bilo zbitih na tla. Sedem lastnih letal se ni več vrnilo. Varovalne enice nemške vojne mornarice so v noči na 14. maj potopile pri neki prahi pred nizozemsko obalo nek sovražni hitri čoln. Dva druga čolna sta zgorela.

Dne 15. maja se je izjalovil sunek dveh močnih ameriških letalskih odredov proti severozapadnim nemškim pristaniščem. Naši lovci so vrtili sovražnika nazaj čez morje ter so skupno s belgijskimi vojnimi mornarice zbili devet štirimotornih letal. Pri tem smo izgubili štiri lastna lovška letala. Nad zasedenim ozemljem ter nad Atlantikom so zbili naši lovci osem sovražnih letal, med njimi velik letalski čoln. — Hitri nemški letalski odredi so po dnevni napadli jugozapadno obalo

Če je pa nemško letalstvo posegalo v operacije na tleh, je bilo to — po mnenju Angležev — nekaj povsem drugega.

Tri leta izvršuje Anglija in sedaj tudi Amerika svoje zločine. V tem oziru niti ne prikrivata svojega namena, napadati vojaške cilje. Žene in deca svojih nekdanjih zaveznikov morijo prav tako, kakor žene in deca svojih nasprotnikov. Ako se jim očita resnica, molčijo. Toda to jim ne pomaga nič. Zgodovina bo nekoč dokazala z nedvoumno jasnostjo, kdo da je bil krivec v tej zverinski obliki letalske vojne proti ženam in deci, proti cer-

kvam, bolnišnicam in stanovanjskim hišam nedolžnih ljudi. Sodba se bo glasila: »Anglija je krivec. Kazen za te zločine jim ne bo odpuščena!»

Druck und Verlag: Marburger Verlags- und Druckerei-Ges. m. b. H. — Verlagsleitung: Egon Baumgartner (verantw.), I. V. Verlagsleiter Fritz Braun, Hauptschriftleiter Friedrich Golob, alle in Marburg a. d. Draa, Badgasse 6

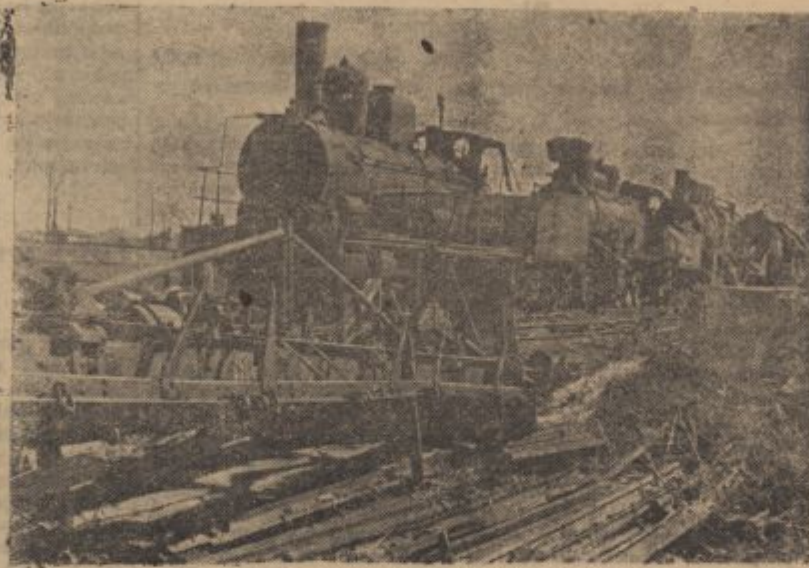
Zur Zeit für Anzeigen die Preisliste Nr. 3 vom 10. April 1943 gültig. Anfall der Lieferung des Blattes bei höherer Gensd oder Betriebsstörung gibt keinen Anspruch auf Rückzahlung des Bezugsloides.

PK-Aufnahme: Kriegsberichter Feichtenberger-Alt. (Wb.)

Für durstige Soldatenkehlen

In einer kleinen Stadt am Südrande Kretas. Ein Esel steht geduldig am Brunnen und läßt sich beladen, um den Soldaten frisches Trinkwasser zu bringen

PK-Uufnahme: ff-Kriegsberichter Taraba (Wb.)

Zwischen Bjelgorod und Donez

Zerstörte sowjetische Lokomotiven und Güterwagen auf dem Bahnhof von Bjelgorod

KP-Aufnahme: Kriegsberichter Freckmann (Wb.)

Der Fenstergläser bei der Arbeit In die Fensteröffnungen werden leere Glasflaschen gestellt, die Zwischenräume mit Lehm verschmiert, und fertig ist das Bunkerfenster. Sogar eine Verunklung ist vorhanden!

Južna fronta Evrope je utrjena!

Italijanske priprave za onemogočanje sovražnih poskusov izkrcanja Oborožene sile osi imajo sedaj boljše pogoje vojskovanja kot v Tuneziji Stališče Italije je neomajno

Iz Rima poročajo: Dejstvo, da se nahaja Tunezija v sovražnikovih rokah in da je sovražnik koncentriral svoje sile vzdolž severoafriške obale, zlasti pa v prostoru Tunis—Bizerta, je pomnožilo nevarnost invazije za Italijo. V rimskem senatu je večkrat odklikovani general Giuria postavil vprašanje, kakšne obrambne ukrepe je izvedla Italija spriču morebitne invazije. Njegovo vprašanje se ne tiče samo in predysem Sicilije in Sardinije, temveč celokupnega obrambnega sistema evropske južne fronte. Na njegovo vprašanje so odgovarjali državni podtajnik za vojsko, general

Rossi, admiral Riccardi za mornarico in general F o t g i e r za letalstvo. Iz njihovih odgovorov je bilo razvidno, da so bili ti obrambni ukrepi že dolgo pripravljene ter da so jih bili med tuneško fazo vojne samo še podvojili. Kakor so bili odgovori z ozirom na probleme posameznih rodov orožja različni, tako edinstveno je bila obenem izražena volja in odločnost, spremeniti vsak poskus sovražne invazije v krvav poraz za sovražnika. Državni podtajnik Rossi je opisal posameznosti svojih ukrepov (priprave strateških rezerv protiletalske artilerije, zaščito prometa in obalne utrdbe) ter je tudi v imenu mornarice in letalstva izjavil, da bo sovražnik trčil ob vsakem poskusu na silen branik volje in požrtvovalnosti. S posebnim zanimanjem so v rimskem senatu poslušali izvajanja admirala Riccardi-ja, ki je izjavil, da razpolaga italijanska mornarica s potencialom, ki bo sovražniku v slučaju poskusa izkrcanja, napravila velike težave. Takega poskusa pa mornarica ne bi sama preprečila, pač pa v sodelovanju s suhozemno obrambo.

V rimskih vojaških krogih so sedaj, ko je izpadlo afriške bojišče, sledečega mnenja: Po končanih borbah v Tuneziji, je pričel nov cikel operacij. Vojni potencial Italije je postavljen pri tem pred težke naloge, kar velja zlasti za barbarsko in proti vsem mednarodnim predpisom izvedeno bombardiranje Južne Italije.

V tem položaju delujejo činitelji, ki so bili doslej za os v Afriki povsem negativni v prid osi in v škodo napadalcev. Pri vsakem poskusu izkrcanja ob južni fronti Evrope, bodo morali Angličani in Amerikanci prevzeti ves riziko prekomorskega vojskovanja. Napram temu pa poseduje Italija vse prednosti takozvane notranje linije, ki ji omogoča koncentracijo vseh sil. Sovražnik to pot tudi ne bo mogel uporabiti metodo številčne premoči. Takih vojnih pogojev, kakor so jih našli v Tuneziji, kjer so ponekod postavili dvajsetkratno premoč, Angličani in Amerikanci pač pri svojem poskusu izkrcanja v Evropi ne bodo nikjer več našli.

V rimskem listu »Messaggero« ugotavlja bivši minister Pavolini, da tvorijo letaki, ki so jih zmetali Anglo-Amerikanci v noči na 17. maj na Rim, nepobiten dokaz, da bi hotel sovražnik še enkrat preplasti Italijo. Toda iz ameriških in angleških listov je razvidno, da so si resno misleči ljudje v sovražnem taboru na jasnem o tem, da se po Tuneziji sedaj šele pričena prava borba. Spričo takega položaja, je sovražnik najprej poskušil s propagandnimi sredstvi. V to svrhu je vrgel na Rim letake, ki v spakedrani italijansčinal

zahtevajo kapitulacijo Italije. Obenem so zagrozili z nadaljevanjem bombardiranja v slučaju, da Italija ne bi hotela kloniti. Italija odgovarja na angleško kričanje o zmagi v Tuneziji s trobento zbora italijanskega naroda, ki naj pobiti na svoje obzidje. Brez blebetavosti in brez strahu pred močji sovražnika, pričakuje italijanski narod prihodnji sovražni korak v borbo. Italija je pripravljena in smatra to borbo za odločilno. Za to borbo pa Italija nima malo možnosti v svojih rokah.

Letalsko banditstvo tudi nad mestom Kiel

Anglo-ameriški letalski banditi so metali tudi na Kiel z eksplozivom napolnjene žepne svetiljke, igrače, svinčnike, nalivna peresa itd. — Nezanesen letalski teror nad civilnim prebivalstvom.

Iz Berlina poročajo. Na mesto Kiel so nekega dne slično kakor na nekatera italijanska mesta in na Rim vrgli anglo-ameriški morilci večje število uporabnih predmetov, kakor na primer: žepne svetiljke lutke za deco, igrače, svinčnike, nalivna peresa itd. Vsi ti predmeti so bili napolnjeni z razstreljivom. Nobenega dvoma ni, da so nameravali anglo-ameriški banditi na ta način ubijati nemško deco. To je dokazala praksa tudi v Italiji. Jasno je, da odrasel človek, ki je razumel predhodno svarilo, ne bo pobral takega predmeta. Povsem drugače je to pri otroku, ki v svojem nerazvitim razumu instinktivno sega po vsaki igrački in niti ne more slutiti, da se za igračko skriva smrt. Na to pa špekulirajo anglo-ameriški letalski roparji, ki se niti najmanj ne razlikujejo od tistih, ki so se s svojimi streli v tilnik pri Katynu ovekovčili za vse čase. Ni še minulo 24 ur, ko sta London in Washington dementirala italijanske trditve o gangsterstvu s temi eksplozivnimi predmeti. Višek cinizma pa je v tem, da so v trenutku tega dementija imeli pripravljene aparate, s katerimi je imelo moštvo nadaljevati naročen zločin. Italijanskih dokumentov in dokazov ni več možno utajiti. Dejanski stan v Kiel-u je nov dokaz anglo-ameriškega letalskega banditstva. Taka letalska vojna nima več vojaškega značaja. To je čisto navaden umor v najslabši obliki. Ves nemški narod obsoja to zadnje stopnjevanje letalskega terorja, ki je pokazal, da njegovi povzročitelji nimajo več niti trohice človeške morale. Prišel bo čas, ko se bodo grozodejstva brezmejnega barbarizma obrnila proti svojim povzročiteljem. Svetovna zgodovina je bila še vedno svetovno sodišče. Vse se maščuje in moti se vsakdo, ki misli, da lahko zapusti naravno pot čistega zadržanja tudi v vojni. Mi Nemci prenašamo tudi ta novi način s sigurnostjo, ki nam jo daje čista vest. Kakor naši italijanski zavezniki, pa tudi mi ne bomo pozabili, kaj je storilo gangsterstvo našim ženam in deci. V danem trenutku bo sledilo dejanje.

Nov izbruh sovraštva proti Nemčiji

Židje hočejo uničenje Nemčije — Sistem, ki naj bi uničil Nemčijo — Ratun brez nemškega krčmarja

Skupina 30 konservativnih poslancev angleške Spodnje zbornice in šest lordov, ki jim predseduje Sir John Wardlaw-Milne, predsednik zunanjepolitičnega odbora konservativne stranke, je izdelala načrt za uničenje Nemčije po pričakovani »zmagi zaveznikov«. Načrt obsega 16 točk in vsebuje tako temeljite zahteve po uničenju nemškega naroda, da bi moral znani sovražnik Nemcev, Clemenceau, ako bi še živel, prebledeti od same zavisti. Od imenovanih 16 točk zahtevata točki 1. in 2. razkosanje in trajno zasedbo nemškega ozemlja. Nemčijo bi v slučaju »zavezniške zmage« zasedle plutokratsko-boljševiške vojske vse dotlej, »dokler se zavezniki ne prepričajo, da lahko končajo okupacijo«. Nemčijo bi povrh še razkosali na več manjših držav. Gospodje konservativci predvidevajo nadalje razne preselitve nemškega prebivalstva, kontrolo nemškega tiska in radia, sestavo novih učnih načrtov in knjig, prepoved izdelovanja letal in sploh vsakega civilnega letalstva.

Na zelo rafiniran način so si sovražniki izmislili gospodarsko uničenje Nemčije. V smislu tega načrta bi morala Nemčija v slučaju svojega poraza nadomestiti vse, kar je bilo v zasedenem ozemlju porušenega. V to svrho bi morala izročiti stroje nemške industrije, naprave laboratorijev in raziskovalnih zavodov in celo še predmete iz muzejev. Tako bi zavezniki lahko izropali polju-

šno vsako nemško tovarno, vsak stroj in vse tiste dobrine, ki so nemškemu narodu potrebne za njegov obstanek. Odškodnino zasedenih dežel naj bi plačal nemški narod iz svojih prihrankov. Na koncu zahteva ta satanski načrt uničenje nemške valute in onemogočanje slehernega nemškega izvoza. Nemčija v bodoče ne bi smela prejemati tudi privatnih posojil, dočim bi »zmagovalci« določili prisilni tečaj nemškega denarja. Pa to še ni vse! Židovski plačanci zahtevajo tudi izročitev in usmritev »vojnih zločincev«, izročitev nemške mladine in slična temeljita ponižanja nemškega naroda.

Vsi ti in taki satanski načrti dokazujejo, da stoji v ozadju večni žid, ki dikтира angleškim konservativcem uničenje vseh možnosti nemškega življenja. Znano je tudi, da delajo take načrte zgolj zato, da bi potolažili svojo lastno javnost. Toda varal bi se, kdor bi mislil, da so te zahteve zgolj kake fantazije. Na delu so eksponenti Churchill-ove vlade. Gre torej za načrte angleške vladne stranke, ki je s tem znova dokazala, da je zgolj instrument v rokah mednarodnega židovstva. Račun, ki ga delajo, je vsekakor račun brez nemškega krčmarja. Nemška slavna vojska bo uničila tudi zadnje pogoje za uresničenje takih načrtov, kakor so jih pravkar izdelali Churchill-ovi oporode.

IZREK TEDNA

V prijateljstvu in zavezništvu do zmage

Ko je predsednik italijanske vlade Benito Mussolini prvič obiskal Nemčijo, je v Berlinu podal sledečo izjavo: »Wenn man einen Freund hat, so marschierst man an seiner Seite bis zum Ende«. Prevedeno v našo govorico, se to pravi, da naj tisti, ki ima prijatelja, koraka z njim do kraja. Predno se poglobimo v misli, ki jih je v tem iznesel Mussolini in namen izjave same, bo poučno, če se danes, ko je Italija, ki jo vodi Benito Mussolini, zaveznica Velike Nemčije in sobojevnica za novo Evropo, na kratko pobavimo tudi z osebnostjo tega velikega moža.

Benito Mussolini se je rodil leta 1883. kot sin vaškega kovača v vasi Predappio v Romagnu. Po obisku domače šole je študiral na učiteljski šoli, kjer je postal učitelj. Ta poklic mu ni ugajal in ga je zato tudi v par mesecih opustil. Kmalu nato je prišel radi političnih prestopkov v konflikt z zakoni, kar ga je napotilo, da se je, kot emigrant podal v Švico. Tam se je posvetil politiki ter organiziral levičarsko usmerjeno delavstvo. Še pred izbruhom svetovne vojne je bil zopet v Italiji in se je preusmeril v nacionalno stran. Leta 1915. se je javil kot prostovoljec na bojišče ter bil težko ranjen. Po vojni je Mussolini iz vojnih bojevnikov organiziral fašistično gibanje, s katerim je premagal marksizem ter se končno leta 1922 prerinil do oblasti. Na vladi je pomedel z vsem, kar je bilo gnilega in parlamentarnega ter uvedel svoj avtoritativni režim, s katerim je iz Italije napravil veliko, močno in napredno državo. Njegova osebnost se odlikuje po neverjetno veliki energiji, delavnosti in pridnosti. Organizatorno je ta mož na takem višku da je nekoč stvarno do vseh podrobnosti natančno vodil in upravljal kar celih osem ministrstev, ker se je zavedal, da so le tedaj, če jim načeluje sam, v najboljših rokah. Uredil je zaostale in skromne socialne zadeve italijanskega naroda po načelih lastnega fašističnega nacionalizma, dvignil in uredil je gospodarstvo, vsestransko je pa moderniziral in izpopolnil italijansko oboroženo silo. Prisiljen, poseči v sedanjo vojno, je svoj narod pripravil in oborožil za vse težave, ki jih zahteva boj za življenski prostor in surovine. Mussolini je največji državnik moderne Italije, ki želi njeno ozemlje razširiti in povečati, da bi narodu omogočil in olajšal življenske pogoje, ki so radi prenaseljenosti ljudstva precej trdi.

S svojo izjavo, ki jo je pred leti podal Mussolini v Berlinu, da je treba s prijateljem korakati do kraja je odločno in jasno povedal, kako si zamišlja svoje prijateljstvo in zavezništvo z

Veliko Nemčijo. Kakor znano, so Angleži takrat v svoji nesramni gonji na vse sile trobili v svet, da je Italija kot zaveznica, male vrednosti, ker se bo v prvem ugodnem trenutku poprijela tistega zunanjepolitičnega kurza, ki ji bo več obljuboval. Pri tem so v Londonu in deloma tudi v Washingtonu mislili na koncesije, ki bi jih Italiji lahko nudili za slučaj, da ostane nevtralna. Mussolini-jeve besede so seveda razbile vse take upe in poznejši razvoj dogodkov je pokazal, da cenil vodja Italije prijateljstvo nad vse in da drži dano besedo na celi črti.

Trenutni strateški položaj Italije ob Sredozemskem morju, kjer izgleda, da bi Angleži in Amerikanci radi poskusili z vpadom na italijansko ozemlje, je dal sovražni gonji povod, da podtika Italiji in njenemu voditelju slabost, ki bo po prvem vpadu Anglosasov na italijanska tla na en ali drug način zrušila državo. Mi, ki poznamo trdnost, odločnost in udarnost ter pripravljenost italijanskega naroda in njegovega vodstva, ki na strani Nemčije brani sebe in ostalo Evropo, se pa popolnoma zavedamo, da se bo uveljavila Mussolini-jeva izjava, da bo Italija pod njegovim vodstvom korakala s svojo prijateljico Nemčijo do kraja te velike vojne kot njena prijateljica.

Vsaka delovna sila za zmago!

Iz Berlina poročajo: Reichswirtschaftsminister Walter Funk je govoril pred političnimi voditelji Gau-a Berlin o vodstvu, organizaciji, storitvah in rezervah nemškega vojnega gospodarstva v evropskem prostoru. Uvodoma je minister navedel ukrepe, ki so bili izdani in izvedeni v zadnjih dveh letih v smislu fundamentalne obnove in poenostavitve organizacije nemškega gospodarstva. Življenske oblike ki niso času primerne, so bile v nemškem gospodarstvu odpravljene. Ta vojna — tako je dejal minister — se ne bije samo na frontah in v letalsko ogroženih področjih, temveč tudi v vsaki hiši, na njivi, v tovarni itd. Sedaj gre za to, da se vse tisto, kar je potrebno, premisli na pameten način in tako, da se doseže nameravani uspeh in cilj. Vsaka delovna sila se mora vpostaviti v delo, ki je važno za vojno. Vsaka delovna sila — če tudi ne takoj in popolnoma — je tudi uporabna. Uporaba komunističnih metod pe je pri nas prav tako nemogoča, kakor bi bil nemogoč povratek v življenski sistem liberalističnega kapitalizma. Naša racionalizacija v vojnem gospodarstvu je imela ogromen uspeh, in sicer radi tega, ker ni bila usmerjena v profit in ker ni zahtevala popolno mehanizacijo človeške delovne sile, temveč radi tega, ker je zavest odgovornosti napram narodnemu občestvu pospešila razvoj vseh energij pod vodstvom države v smeri cilja o najvišji storitvi. Pri tem se nam ni treba spuščati v debato o bodočem svetovnem

denarju, kajti valuta, ki ne temelji v nacionalnih gospodarskih silah in delovnih storitvah, je prav tako malo sposobna za življenje kakor kak »volapük« ali »esperanto« kot svetovni jezik. Funk je končal z ugotovitvijo, da je nemški narod z obnovitvijo svojega gospodarskega življenja ustvaril najvažnejše predpogoje za dokončno zmago nad sovražniki.

Barbarska vojna sredstva proti ženam in deci

Kakor poročajo iz Južne Italije, so si izmislili Anglosasi za svoje letalske napade, ki naj bi »omehčali« moralo italijanskega naroda, prav posebna peklenska sredstva. Bolj zvičajno in obenem zverinsko si pač ne bi mogli izmisliti Angleži in Amerikanci svoja vojna sredstva proti italijanskemu civilnemu prebivalstvu. Doslej so metali svoje bombe v glavnem na cerkve, spomenike in druga javna poslopja. Sedaj so se vrgli celo na žene in na otroke. Tako so vrgli na mesto Civitavecchia neštete predmete, ki so pa bili do zadnjega napojeni z visoko eksplozivnim razstrelivom. Iz zraka so deževale električne žepne svetilke, cigare, žepni noži, lutke in igrače za deco, škatlice z bonbončki, škatlice s pomado za lase itd. Kdor je n. pr. pritisnil na gumb take žepne svetilke, je plačal tak nepremišljen poskus s svojim življenjem. Sleherni izmed omenjenih predmetov je eksplodiral. K sreči pa je italijansko vodstvo že mnogo prej opozorilo prebivalstvo na te peklenske metode. Na ta način so preprečili med prebivalstvom paniko in smrtne slučaje. Bolj surovega in nečloveškega vojskovanja si pač ne moremo misliti. Angleži in Amerikanci vedo, da poskus invazije v Italiji ni nikak sprehod. Silno se pa motijo, ako mislijo, da bodo s svojimi letalskimi napadi na italijansko civilno prebivalstvo izzvali med Italijani prijaznejše razpoloženje za anglosaške sile. Nasprotno: izzvali so strašno sovraštvo in gnjev. Anglosaški barbarizem si je s temi zverinskimi napadi na žene in deco zapisal spričevanje nečlovečnosti.

Anglo-ameriški terorizem

Severoitalijanski tisk se je v sredo bavil s terorističnimi napadi anglo-ameriških letalcev. »Corriere della Sera« imenuje te napade »Vojno proti neoboroženim«, dočim pravi »Popolo d'Italia«, da ima svet opovrati z letalskimi roparji, ki ne poznajo nikakih zakonov. V listu »Popolo d'Italia« p-se znani vojski kritik Appellius, da gre Anglo-Amerikancem v glavnem za sejanje smrti. Ameriški letalci, ki bombardirajo Evropo in ki so v mestu Grosseville streljali na neki, z deco zasedeni vrtiljak s strojnica, so napojeni z isto miselnostjo kot morilci Lindberghovega otroka. V Zedinjenih državah je gangster (ropar) normalni član človeške družbe. Za letalske gangsterje nima gotška katedrala v Münstru, cerkev Sv. Jurija v Genovi ali pa Gospejna cerkev v München-u nikake vrednosti, ker teh imen ni možno najti v seznamu njujorške borze. Severoamerikanci hočejo uničiti Evropo. To hočejo doseči potom političnega in vojskega uničenja močnih narodov, potom boljševizacije kontinenta in potom brutalnih letalskih napadov. Amerikancem izločuje svojega konkurenta z vsemi sredstvi in brez vseh skrupulov. Evropa je pač v napatje Roosevelt-ovim imperijalističnim ciljem.

»Corriere della Sera« piše o tem sledeče: »Da bi nasprotniki v Severni Afriki dosegli po triletni borbi in dvakratnem begu uspeh, so morali najprej ustvariti številčno premoč 20:1. Napad na kontinent je neprimerno težavnejše in riskantnejše podjetje. Prijetnejše, enostavnejše in hitreje gre, ako se v bitki za kontinent siplje toča letakov in špekulira na žalost staršev, čijih deca je pri terorističnih napadih izgubila življenje. Vojna je trda. Priprosti, močni, stari in krščanski italijanski narod se tega zaveda. Italijanski narod vé, da je vojna pot bolečin in krvi. On se pa tudi zaveda da pozna vojna najvišje zakone odkritosti in človekoljubnosti. Te zakone kršijo dnevno sovražniki na najbolj barbarski način. Anglo-Amerikanci bi hoteli najti in premagati italijanski narod v krizi bolečin, toda hol ne stabi njegovega odpornega duha, temveč ga še jačje.«

Anglija izgublja neprestano svoje ladje

Anglo-Amerikanci si še niso priborili pomorskega gospostva v Sredozemskem morju — Podmornice osi so neprestano v napadih

Za slehernega opazovalca vojnega položaja je postalo že povsem jasno, da konec vojne v Afriki ne daje nikakega povoda za optimizem pri »zaveznikih«. To tem manj, ker se bodo pri vsakem poskusu intervencije v Evropi pojavile še mnogo večje komplikacije, ki jih niti ne slutijo. Z »zmago v Tuneziji« Angleži še niso izvojevali gospostva v Sredozemskem morju. To uvideva končno tudi londonski list »Evening Standard«, ki pravi, da spremljave tudi odslej — to se pravi po končanih bojih v Tuneziji — ne morejo neovirano voziti iz Gibraltarja v Suez. Pomisliti je treba —, tako piše imenovani list — da ima Italija še vedno veliko brodoge. Vsak anglo-ameriški konvoj potrebuje po mnenju lista čim največje oboroženo spremstvo, ne oziraje se na to, da ogrožajo nemške podmornice v Sredozemskem morju še vedno anglo-ameriške ladje. Izvajanja imenovanega angleškega lista so povsem tehtna. S strani sil osi bi se lahko še pristavilo: Borba na morjih gre dalje, in sicer brez omejitve. Tonaža Angležev in Amerikancev se bo še nadalje poslabševala in pomorski promet ne bo samo v Sredozemskem morju težaven in nevaren.

Nemir je opaziti tudi v krogih vodstva angleške plovbe. Angleški admirali očitajo ti krogi, da je bila v zadnjem času zopet vse preveč »konservativna«. V prizadevanju, kako naj bi se obrnila podmorniške nevarnosti, je angleška admiralieta namreč spregledala, da posedujejo novi tipi

nemških in italijanskih podmornic večjo brzino kot se je prvotno domnevalo. Vsled tega so v Angliji gradili ladje, ki vozijo še vedno prepočas. Rezultat pa je bil, povečanje izgub v plovi. V Londonu še vedno govorijo o lordu Winstru, ki je ugotovil, da zavisi usoda Anglije zgolj od tega, ali se bodo dale izgube v plovi. L. 1943. potisnili izpod števila v l. 1942. polopljene angleške tonaže. Lansko leto je bila Anglija že tako blizu »črte nevarnosti«, kakor leta 1917. Ako se letos po njegovem mnenju položaj ne bo izboljšal, se Anglija — gledano iz vojaškega vidika — sploh ne bo mogla več premakniti. Radi tega je stopila v ospredje zamisel gradnje hitrejših ladij. To je po mnenju mnogih krogov edino sredstvo, ki naj ublaži podmorniško krizo. Gradnja ladij, ki vozijo 15, 18 ali celo 20 milj na uro, je pa zvezana z velikimi težavami. Za gradnjo ladje, ki vozi 15 milj na uro, je treba polovico več časa kakor za gradnjo ladje, ki vozi ob isti tonazi samo 11 milj na uro. Hitrejša ladja zahteva pri gradnji več delovnih ur in tudi več materiala. Pri vsem tem pa je treba pomisliti, da mora s surovinami štediti tudi Anglija.

Vsak poskus invazije zahteva ogromnega števila ladij. O invaziji torej ne sme v Angliji nikdo govoriti tako, kakor da sploh ne povzroča nikakih težav več Tonažna kriza je tu in povzroča jo tiste nemške podmornice, ki ne nastopajo neprestano samo v čredah, temveč tudi posamezno.

ga, kar je krščanski in beli rasi svetega in draga. Svoj govor je zaključil z ugotovitvijo, da je za Južno Afriko bolje, če to vojno dobi Nemčija. Ta izjava voditelja opozicije v Južni Afriki je značilna, ker se je podala v deželi, kjer je postala boljševiška nevarnost po zaslugi vlade generala Smutsa goreč notranjepolitični problem.

□ Giraud je odstavil tuneškega beja. Kakor posnema nemški tisk po neki vesti agencije Reuter, je znani izdajalec, general Giraud, odstavil tuniškega beja v domnevi, da ogroža bej varnost Tunezije. Kakor znano, je tuniški bej popularni suveren Tunezije, ki je užival med domačini izredno priljubljenost. Nasilna odstranitev tega moža je dokaz, da se čutijo Angleži in Amerikanci v pravkar osvojeni Tuneziji zelo nepriljubljeni. Giraud je odstavil beja po nalogu Amerikancev in Angležev. S tem je dokazal, da je zgolj hlapec tiste klike, ki se ji ima zahvaliti za svoj osebni položaj. V interesu te klike je Giraud izročil Francosko Severno Afriko tujim elementom.

□ Alfred Rosenberg o borbi nemškega naroda. O priliki obletnice prerane smrti Gauleiterja Gau-a Weser-Ems, Carl Röver-ja, je imel Reichsleiter in Reichsminister Alfred Rosenberg v okviru velikega apela NSDAP govor, v katerem je orisal pomen borbe nemškega naroda v sedanosti. Alfred Rosenberg je izjavil, da se nahaja nemški narod sredi nezasišane borbe za svoj obstanek. Prišel je čas, ko se mora sleherni Nemec izkazati. Kakor so zvesti sobojevniki Adolf Hitler-ja porušili mostove čez svoje preteklosti, tako je nemški narod porušil mostove do slabosti svoje nacionalne preteklosti. Danes je samo še ena pot, ki jo moramo prekorakati v miru in v zavesti neodložljivosti, ker vemo, kaj bi se zgodilo z nami in kakšno usodo so nam namenili sovražniki. Zveza med židovskim boljševizmom in med židovskim kapitalizmom je danes dejstvo. Ako se sedaj ne upremo usodi, bi to pomenilo iztrebljenje našega naroda Neugasljivo sovraštvo sika proti nam, radi tega smo mnenja, da moramo odgovarjati z ravno tako silnim sovraštvom. Mi naših nasprotnikov ne moremo več spoštovati. Gabi se nam izdajstvo naroda, ki je sklenilo zvezo s talogom vsega človečanstva in ki z držnim hlinjenjem »moli« za te zaveznike. Tritisočletna kultura je v nevarnosti, da jo bodo izdali. Ob taki preizkušnji narašča razumevanje za usodne naloge Nemčije. Ideja o Reich-u še ni bila nikdar tako velika in živa kakor v sedanji vojni. Ideja o Reich-u pridobiva na veličini in moči. Zavarovana Nemčija je vedela nemške misli in smisel izpolnitve naše nacionalsocialistične revolucije ter sedanje vojne. Še nikdar ni imela kaka vojna več smisla kot sedanja vojna. Mi se ne borimo samo za našo mladino, temveč tudi

za deželo naše dece. Za naše otroke in vnuke moramo zavarovati Reich in zato se izplačajo vse žrtve. Kakor raste naš Reich, tako raste tudi naša nova Evropa. Jasno in natančno vidimo smisel nacionalsocialistične revolucije, prav tako pa tudi smisel silne vojne. O čemer smo sanjali, se naj uresniči. Otroci in vnuki bodo peli o tem, kar se danes dogaja na frontah. Ponosni bodo na to, da bodo pripadali narodu, ki je — vreden velike preteklosti — pridobil veliko bodočnost.

□ Finska se bo borila do končne zmage. V mestu Jokioinen na jugozapadu Finske, se je vršila te dni uradna proslava padlih junakov pred velikim spomenikom, ki ga je svojim junakom postavil finski narod. Proslave so se udeležili državni predsednik, ministrski predsednik, predsednik državnega zbora, člani vlade in razne druge visoke osebnosti. Slavnostni govor je imel ministrski predsednik Linkomies, ki je izjavil med drugim, da hoče Finska v miru obdelovati zemljo, ki so jo predniki spreminili iz pragozdov v kulturni krog. Ker pa ljubi finski narod svojo svobodo in ker skrbi za bodočnost svojih otrok, ni mogel drugače: zagrabil je za orožje, da bi tako branil svoje najdražje. Vojna še ni končana in nikdo ne ve, kako bo končala, toda Finska — tako je dejal Linkomies — je na pravi poti. Nadaljevala bo borbo kljub vsem težavam vse do dokončne zmage.

□ Amerikanci so se izkrcali na aleutskem otoku Attu. Kakor poročajo japonske vojne oblasti, so se izkrcali 12. t. m. ameriške oborožene sile na južni obali aleutskega otoka Attu, kjer so napadle japonske postojanke. Japonci so vrgli svojega nasprotnika v silnem nočnem protinapadu zopet do morske obale. Amerikanci so se pa izkrcali tudi na severnem delu otoka, kjer se je vnela med njimi in Japonci silna bitka. Ker so se izkrcali Amerikanci tudi na vzhodni obali, so jih Japonci zajeli v obliki neke skupine ter jih uničili. Amerikanci so po poročilu z dne 17. t. m. nadaljevali svoja izkrcavanja da bi podprli prve linije svojih čet. Zbirališča ameriške pehote so ščitili Amerikanci s pomočjo artilerije svojih vojnih ladij ter z letalskimi silami.

□ Danski kralj Christian je po končnem okrevanju te dni zopet prevzel svoje kraljevske posele. Ob tej priliki je imel po radiu govor, namenjen danskemu narodu. V svojem govoru je pozval danski narod, naj se zaveda svoje odgovornosti za mirni razvoj, upoštevajoč razmere, ki jih je izzvala sedanja vojna. Ostro pa je kralj grajal tiste, ki bi poskušali s svojim nepremišljenim postopanjem kaliti odnošaje med Dansko in Nemčijo.

□ Amerikanci hočejo oslati v Afriki tudi po vojni. Znani izdajatelj Mac Cormick je obelodani v listu »New York Times« članek pod naslovom: »Zedinjene države nameravajo po vojni ostati v Severni Afriki«. Razumljivo je, da se francoski tisk zelo intenzivno bavi s takimi in sličnimi nameni Severoamerikancev.

□ Svarilo pred pretiranim optimizmom. Znani vojaški kritik list »New York Times«, Hanson Baldwin, je prepotoval nedavno vso Anglijo in Severno Afriko ter je nato nalih svojim rojakom nekaj čistega vina. Tako vsaj poroča njujorski dopisnik londonskega lista »Times« Baldwin pravi, da je treba posvariti pred pretiranim optimizmom. Tunezija je stala zaveznike mnogo časa in žrtev. Mala armada Nemcev in Italijanov je krotila veliko večjo zavezniško vojsko ter je na ta način zavlekla invazijo v Evropi za več mesecev. Amerikancem — tako vojakom, kakor tudi civilistom — primanjkuje discipline. Ameriški vojak se ne more kosati z nemškim, predvsem pa mu manjka dobrega vodstva. Doslej ni uspelo, izsolati zares dobrih oficirjev, mimo tega pa ameriški vojak ni s srcem pri celi stvari.

□ Stirje moskovski pogoji na naslov poljske emigracije v Londonu. Kakor smo že svoječasno poročali, se trudijo Angleži pri vpovstavitvi diplomatskih odnošajev med sovjetsko vlado in med poljsko emigracijsko vlado v Londonu. Kakor poroča list »Stockholm Tidningen« iz Londona, je izjavila Moskva, da je pripravljena, obnoviti svoje odnošaje do preosnovljene »poljske vlade« v Londonu pod sledečimi pogoji: 1. Izločitev vseh elementov iz poljske vlade, ki so sovražni sovjetom. 2. Med poljskimi četami v Angliji je takoj ustavit vsako protisovjetsko propagando. 3. Ostrejša kontrola poljskega tiska v Angliji in 4. Prenehanje vseh diskusij o bodočih mejah Poljske do konca vojne. Ni še znano, kako stališče je zavzela poljska emigracijska vlada do sovjetskih pogojev.

Kaj bomo darovali v zbirko tekstilij in čevljev?

V času med 23. majem in 12. junijem bo Spodnja Stajerska lahko pokazala kaj se pri dobri volji še vedno lahko najde in daruje. Kakor vedno, se bodo naši ljudje gotovo tudi tokrat potrudili ter storili, kolikor jim bo največ mogoče. Treba je imeti pred očmi, da bo tem večji uspeh, čim več gospodinjstev bo darovalo. Iz malih neznatnih daril nastane velika količina. Vsako darilo je mal prispevek za končno zmagol. To naj bo naše geslo, ko bomo te dni pregledali naše stare skrinje, omare in shrambe ter vse to pripravili za zbiralce, kadar jih bo Ortsgruppaa poslalo po te stvari.

Zbiralci bodo sprejeli stare cunje iz tekstilnega blaga vseh vrst, nadalje ne več uporabljive obleke, staro perilo, stare zastave, preproge, vreče, ostanke vrvi, spage itd. Te stvari so seveda mirno lahko zamazane in mastne. Oblečila so lahko moška ali ženska. Od čevljev se lahko daruje vse vrste moških, ženskih in otroških, usnjene gamaše, galoše iz guinija brez ozira na uporabnost ali možnost popravila. Vsaka družina dobi razen tega še tiskani seznam, iz katerega je razvidno, kaj se vse lahko pripravi. Tam, kjer je volja in pripravljenost, se bo tudi nekaj našlo. Vsaka najmanjša stvar je dobrodošla. Iz malega raste veliko!

POLITICNE BELEŽKE

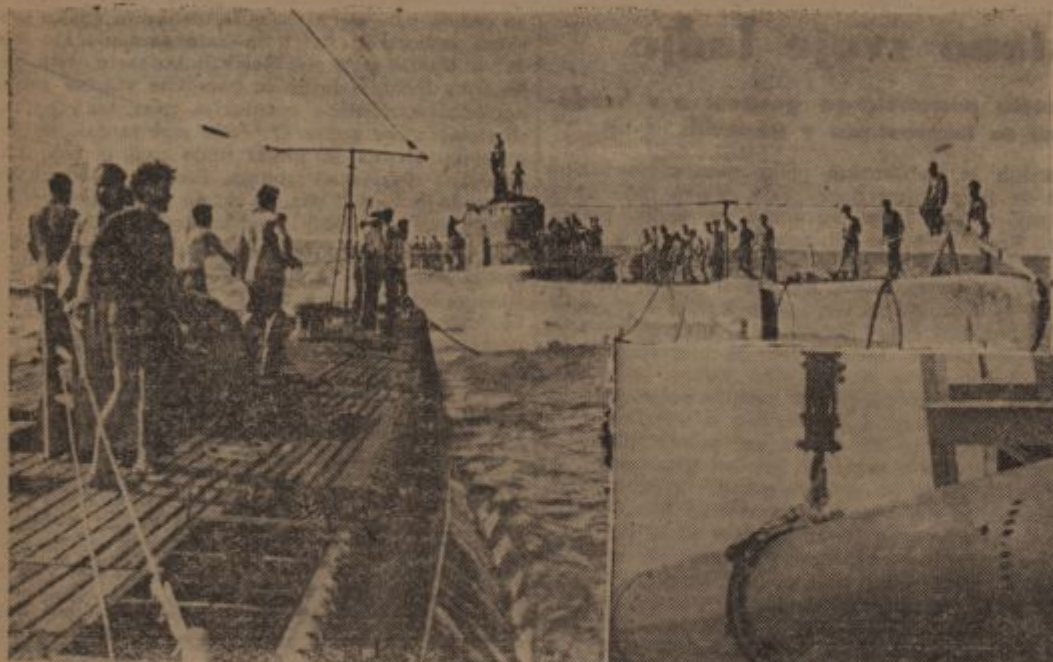
□ Južna Afrika je za separaten mir. Vodja južnoafriške opozicije dr. Malan je v nekem svojem volilnem govoru zahteval, da naj južnoafriška Unija sklene s silami osi separaten mir ter svoje čete umakne iz front. V svojih izjavah je dr. Malan naglasil, da bo južnoafriška opozicija takoj po prevzemu oblasti ustavila aktivno sodelovanje v vojni ter svoje čete uporabila za obrambo lastne domovine, ker bi zmagla Anglosasov pomenila razširjenje komunizma ter uničenje vse-

UNIERSTFIDER!

Deutsch ist nicht nur die Sprache des Großdeutschen Reiches, das ganz Europa beherrscht, deutsch ist die führende Sprache der Zukunft. Darum vervollständigt du deine deutschen Sprachkenntnisse!

SPONJEŠTAJERC!

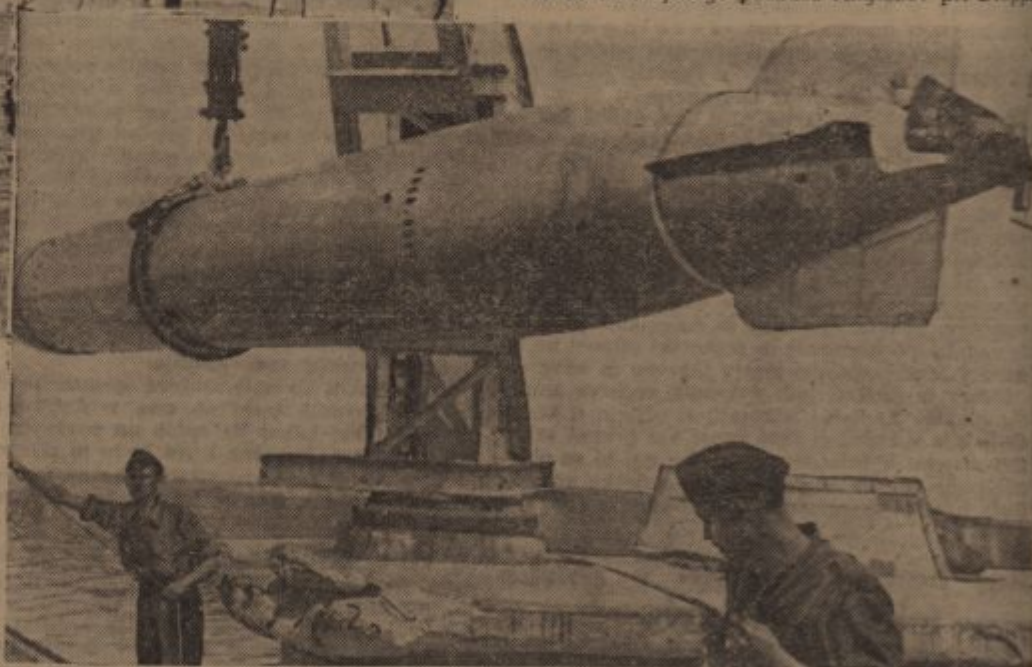
Nemščina ni samo jezik Velike Nemčije, ki gospodari širom Evrope. Nemščina je vodilen jezik bodočnosti. Zato si izpolni svoje nemško jezikovno znanje!

M-PK-Kriegsbericht Beilstein (Sch)

Brennstoffabgabe auf See

Ein U-Boot der Achse gibt in amerikanischen Gewässern Brennstoff an ein anderes Unterseeboot ab. Unser Bild zeigt die beiden Boote während der Brennstoffübernahme.

PK-Kriegsbericht Keiner (PBZ — Sch)

Ein neuer »Aal« ist gefechtsklar

und wird nun zum Hebekran gefahren, um verladen zu werden. Viele Schiffe warten auf neue Torpedos, um wieder feindwärts zu fahren.

Es macht wieder Freude zu leben!

Von Kriegsbericht Heinrich A. Kurschat

PK-Sonderbericht

dr., im Osten, im April 1943

Der Pflug ist über die Felder am Mius gegangen. Schwarz und fettig glänzen die schweren Schollen, die wie Wogen über Schluchten und Hügel wellen. Das Brachland erschließt sich wie gärender Teig in tausend Rissen der wärmenden Sonne. Auf schmalen Äckern grünt die Winterung dem Sommer zu, und an den Wegrändern fahlt das erste Gras. Krokusse blauen zwischen dürrum Kraut, und mit zarten Lanzenspitzen teilen in den ukrainischen Bauerngärten die ersten Tulpen den Boden.

Frühling am Mius. Endlich hat die Sonne das von schwerem Schlaf befangene Land geweckt, das unendliche Monde lang unter glasigem Eis starnte. Die Erde bricht auf, und die Qual eines ganzen, grausamen Winters wird überquollen von dem warmen, würzigen Broderf des dampfenden Bodens, der die Saat erwartet und die Ernte verheißt.

Die Grenadiere liegen vor ihren Bunkern, diesen düsteren, lichtlosen Höhlen, in der Sonne. Die wohlige Wärme des Frühlingstages umrieselt ihre Glieder wie laues Wasser. Ihre blassen Leiber trinken das Licht in durstigen Zügen. Ihre Augen blinzeln in die gleißende Helle, und eine große Wunschlosigkeit ist in ihnen. Wer diesen Winter überstand — der ist genügsam geworden: ein wenig Sonne vor dem Bunker, ein reines Hemd — viel mehr Wünsche haben sie nicht. Ihre Gräben sind tief ausgeschachtet, die Bunker geräumig abgesteift. Die Stellungen sind verdrahtet und vermint. Und nur selten dumpft ein Einschlag — gleichsam aus Versehen, dem wie eine lange Entschuldigung wieder die flammende Sonnenstille folgt.

Verdammt — es macht wieder Freude zu leben! Sie denken es nicht in ihrer wundervollen Trägheit — sie empfinden es bewußt, das herrliche Gefühl, sich des schönsten Gutes aller Geschöpfe, des Lebens, freuen zu dürfen. Freut Euch des Lebens — wie eine Phrase klingt heute diese Aufforderung, die Erinnerungen an Wohlleben, Bequemlichkeiten und Vergnügen einschließt. Und doch: Zu welcher klaren Wahrheit wird hier dieses Wort geläutert! Sich seines Lebens, seines nackten Lebens freuen dürfen!

Die Grenadiere, die in die Sonne blinzeln, haben den Winter vergessen. Selige Fähigkeit des Menschen, über alles Schwere und Schwarze rasch den Schleier des Vergessens zu breiten, das Heitere

und Helle nur in der Erinnerung zu bewahren und das Häßliche wie einen qualenden Traum ver-dämmern zu lassen, von dem man, wiewohl er einen des Nachts grausig bedrückte, am Morgen kaum noch etwas weiß. Wenn sie nachdenken würden, entstände vor ihren Augen manches furchtbare Bild, das, kaum in ihrem Inneren ver-narbt, wieder zu blutiger Wirklichkeit aufbräche. Aber sie wollen nicht nachdenken, wollen sich nicht erinnern. Wollen nicht die schwärenden Schatten in die heitere Welt des Lichtes beschwören.

Das ist ihr Gedanke, das Wiedererwachen eines unter zahllosen Holzkreuzen vergrabenen Lebens-gefühls. Nur wer durch tausend Tode schritt, kennt diese pulsenden Stunden, da es im Inneren strömt und rauscht, als wäre auf dem Strom des Blutes das Eis geborsten. Das versonnene Lächeln um den ersten gelben Falter, der über Gräben und Bunker hinweg in die Sonne taumelt, die scheue Zärtlichkeit, mit der harte, verkrustete Hände eine zitternde Blüte berühren.

Invazija

Ze od leta 1940., odkar je nemška oborožena sila pri Dunkirchen-u v Franciji, vrgla zadnjega angleškega bojevnika iz evropske celine v morje, straši predvsem v sovražnih in deloma tudi v nevtralnih državah beseda invazija. Izraz invazija pomeni toliko, kakor vpad ali naval v sovražno deželo — in ga je v sedanji vojni spravila v modo Anglija, da bi s tem tolažila in slepila svoje narode in ostali svet, češ, izvršili bomo invazijo na evropski kontinent, ki je v rokah Nemčije ter oboje skupaj pomandrali. Ko se je leta 1941. zapletla še Sovjetska Unija v vojno z Nemčijo in je bila njena fronta porinjena na tisoče kilometrov globoko v sovjetsko ozemlje, je tudi Moskva začela svirati pesem o »drugi fronti«, ki bi jo naj nekje na evropski obali potom invazije otvorili Angleži proti Nemčiji, da bi jo nekoliko razbremenili. Na Stalinov obup, izražen v klicih po invaziji, so Angleži odgovarjali z obljubami, da pride invazija, čim se zanjo pripravijo.

Vojna napoved sil osi Zedinjenim državam Severne Amerike decembra 1941 ter porazi, ki se jih doživeli takoj nato Amerikanci in Anglija v Pacifiku s strani Japoncev, je naše sovražnike prvotno hudo udarila. Prišli so pa stasoma zopet k sapi, ker sta Churchill in Roosevelt svojim narodom objubila da bo prišel čas, ko bo potam invazije, ki bo sledila najprej na evropski celine in pozneje v Vzhodni Aziji, maščevana in popravljena njihova izguba in škoda. Razvoj vojne se šel svojo pot. Sovjeti so se po težkih porazih umkali vedno globlje, hkrati pa so brezuspešno klicali Anglosase na pomoč, dokler ni leta 1942. šlo do invazijskega poskusa Angležev pri Dieppe.

ju na francoski obali, ki je končal s popolnim angleškim porazom. Stalin je imel dokaz, da Anglija ne morejo ustvariti težko pričakovano drugo fronto. Medtem smo pa v bojih, ki so se v glavnem vršili na vzhodu, doživeli četrto vojno leto in ves ta čas ni bilo dneva, da sovražno in nevtralnno časopisje z radio-službo vred ne bi bilo pisalo in govorilo o invaziji, ki naj potolče nacional-socialistično Nemčijo.

Anglo-Amerikanci, ki se nahajajo v Tunisu, kakih 140 km oddaljeni od največjega italijanskega otoka Sicilije, bi svoje prve manjše oddelke za naval na otok morali pripeljati z letali, iz katerih bi se potem kot padalci spuščali na zemljo. Ker bi pa Italijani take prve oddelke na suhem takoj likvidirali, bi napadalec moral skoraj istočasno prepeljati večje sile z ladjami preko Sredozemskega morja. Tak prevoz bi seveda takoj silno napadlo italijansko-nemško letalstvo in mornarica, trčil bi pa tudi na položene mine. Prišlo bi lahko do pomorske bitke, predno bi se Anglosasi približali sicilski obali, kar bi prevoz večjih sil onemogočilo ter napadalcem povzročilo ogromne izgube. V slučaju, da bi sovražne ladje neopaženo dosegle kako točko obale in se srečno izognile položenim minam, bi jih seveda pri izkrcanju primerno dočakala italijansko-nemška obalna fronta. Poskusi izkrcanja, ki ne pridejo iznenada in so po branilcih pričakovani s topovi, strojnimi, pešci, letali, ročnimi granatami itd., so nad vse nevarni in se prav redko posrečijo. Da bi se Anglosasi kot padalci na otoku tako uveljavili, da bi zasedli in očistili gotov odsek otočne obale ter na dotičnem mestu svojim močnejšim oddelkom, ki so srečno prebrodili morisko ožino med Tunisem in Sicilijo, olajšali in omogočili varen dostop in sigurno izkrcanje, pa ni misliti. Taki srečneži Anglosasi v svojem vojskovanju niso Sicilija in vse ostalo Italijansko otočje in ozemlje celine je zelo budno in močno zastraženo. Kakor že od nekdaj, so tudi v sodobnem vojskovanju invazije na otoke in morske obale najbolj težke in nevarne bojevnike akcije, tudi če napadalec misli, da bo predhodno bombardiranje olajšalo invazijo v velikih meri.

Spodnještajerci so vedno junaki

V spomin na 26. obletnico junaških bojev v svetovni vojni, ko so se izredno odlikovali spodnještajerski prostovoljci

Ravnokar poteka 26 let, odkar se je maja 1917 na strani svojih nemških zaveznikov na jugozahodnem bojišču v bojih izredno odlikoval spodnještajerski bataljon prostovoljcev K. k. Freiwilliges Schützenfeldbataillon Marburg IV. Iz samih 16 do 18 letnih iz vseh občin in okrajev Spodnje Štajerske sestavljen bataljon prostovoljnih vojakov je takrat v takozvani deseti bitki na Soči storil junaštva, ki so bila vsestransko priznana.

Ker živimo zopet v vojnem času, ko nekateri teh takratnih prostovoljcev danes kot zreli možje in družinski očetje skupno s svojimi sinovi, ki so še danes vojaki, stojijo kot prostovoljni bojevniki v vrstah slavne nemške oborožene sile, in se vsi skupaj hrabro bijejo za bodočnost današnje Velike Nemčije, kar dokazujejo vidna odlikovanja v obliki podeljenih Železnih križcev, ni nikakšno lažanje, če se za 26. obletnico na kratko spomnimo naše takratne mladine. Na mesto podrobnosti o takratnih junaških delih naj podamo sledeči službeni citati malo sliko o junaških in poirtvovalnih bojih in domoljubnosti takratne spodnještajerske mladine, kar je bilo, je in ostane v čast in ponos Spodnje Štajerske in njene zgodovine.

V vojnem poročilu vrhovnega poveljstva takratnega avstro-ogrškega generalnega štaba z dne 28. maja 1917 je bil K. k. Freiwilliges Schützenfeldbataillon Marburg IV imenoma naglašen in počaščen. To je v takratni dobi bilo nekaj izrednega, ker se je tekom prve svetovne vojne na ta način odlikovalo le prav malo regimentov. Sedajna pohvala se je glasila:

»Na kraški visoki planoti se je po zadnjih štirih vročih dnevih bojev sovražnik napad razvil v krajeno in časovno ločene in samostojne navale. Dva tako udara ogromnih moči sta bila večeraj pri Jamianu odbita. Danes zjutraj je sovražnik na istem prostoru trikrat poskusil pomandati naše čete. Hrabri spodnještajerski in primorski prostovoljni strelci so ga pa pri tem vrgli nazaj ter mu je bataljon Marburg IV pri tem odvzel 6 oficirjev, 300 mož in 2 strojni puški.«

Kmalu potem je poveljnik armadni skupini generalni polkovnik Borojevič poslal državnemu namestištvu za Štajersko v Graz-u pismo sledeče vsebine:

»V predloženem poročilu o bojih v zadnjih mesecih se je med drugimi tudi posebno naglasilo in pohvalilo prostovoljne strelce 1. in 2. in 3. kompanije Schützenfeldbataillon-a Marburg IV. Kakor oficirji, tako je tudi moštvo tega bataljona s pogumno izdržljivostjo v najhujšem artilerijskem ognju ter z odličnim hrabrim vedenjem in zvestobo doprineslo k popolnim uspehom. Te lepe vojaške lastnosti so našle v pohvalah, ki so jih bili deležni ti pogumni možje od svojih predpostavljanih, popolno priznanje. Zelo vesel o uspehih in posebnem vrednem zadržanju Freiwill. Schützenfeldbataillon-a Marburg IV med 10. bitko na Soči, pošiljam izvoleček iz bojevniškega poročila k menju Prebivalstvo v domovini tega pridnega bataljona je lahko nad vse ponosno na junaštvo svojih hrabrih sinov, ki se prostovoljno bojujejo za našo domovino. Borojevič.«

Poveljnik armade je brzojavil poveljniku odseka sledeče:

»Nepozabno slavo so si priborili hrabri strelci prostovoljnih strelskih bataljonov IV in VI. Podpis Wurm.«

Konteradmiral Freiherr von Koudelka, v čegar frontnem odseku je Freiwilliges Schützenfeldbataillon Marburg IV dalje časa opravil svojo frontno službo, je poveljniku bataljona čestital takole:

»Čestitam hrabremu bataljonu in njegovemu strdnemu poveljniku v imenu vseh tovarišev odseka IV k njegovim ponovnim vzornim storitvam napram mnogokrat močnejšemu sovražniku. Mi vsi smo ponosni na prostovoljne strelce iz Marburg-a in ostale Spodnje Štajerske. Koudelka.«

V bataljonskem povelju bataljona prostovoljcev Marburg IV se je točka 1. z dne 30. maja 1917 glasila:

»Radi hrabrega zadržanja in sijajnih uspehov v bojih, ki so se vršili dne 28. maja 1917, izrekam popolno srečen in zadovoljen pogumni spodnještajerski fantom mojega bataljona moje popolno priznanje in čestitam hrabrim bojevnikom, oficirnim moštvu. Vlad.«

Na hrabrost in dosežene uspehe v tej ofenzivi

je bilo takrat posebno ponosno tudi mesto Marburg an der Drau, kot nekakšna prestolnica Spodnje Štajerske ter prvo vežbališče in zbirališče prostovoljnih strelcev. Župan mesta je poveljniku bataljona poslal na fronto brzojav sledeče vsebine:

»Po poročilu generalnega štaba z dne 29. maja je Freiwilliges Schützenfeldbataillon Marburg IV v zadnjih bojih na Soči izredno doprinesel s tem, da je vrgel nadmočnega sovražnika nazaj ter mu ujel in odvzel še 6 oficirjev, 300 mož in 2 strojni puški. V imenu mesta Marburg si dovolim izreči k temu hrabremu zadržanju domačih prostovoljnih strelcev najlepše čestitke. Dr. Schmiederer.«

V zgodovini spodnještajerskega polka pešcev šte. 47, je Oberstleutnant Ludwig Freiherr von Vogelsang napisal:

»Prostovoljni strelci bataljona Marburg IV so v deseti bitki na Soči ujeli 23 oficirjev, med njimi 2 poveljnika bataljona ter 700 mož. Pri tem so za-

plenili 9 strojnih pušk in dva topa. Pred fronto je ležalo okrog 300 sovražnih mrtvecev ter veliko orožja in municije z raznim vojnim materijalom. Spodnještajerska mladina je imela v tej slavno prestani bitki svoje žrtve. Bataljon, ki ga je vodil Hauptmann Vlad, je imel 22 mrtvih ter 131 ranjenih.«

V knjigi, ki so jo po svetovni vojni izdali bivši prostovoljni strelci iz Graz-a »Die steirischen freiwilligen Schützen im Felde 1915—18« piše Adalbert Mastnak v kratkem prispevku o svojem spodnještajerskem prostovoljnem bataljonu med drugim sledeče:

»Bilanca vročih bojnih dni je bila tako častna, kakor je ni pričakoval nikdo od udeležencev. Celotna napadajoča sovražna brigada je bila uničena, brigadir sam je bil mrtev. Do zaključka akcij je število ujetnikov naraslo na 900, med njimi 32 oficirjev. Mnogoštevilne strojne puške, revolverski topovi ter nepregledne količine raznega vojnega materijala so padle v roke bataljonu Marburg IV. Poveljnik bataljona ter vsi oficirji so dobili visoka odlikovanja. Moštvo je dobilo 3 zlate, veliko število velikih in malih srebrnih kolajz za hrabrost, vsi ostali pa brončaste hrabrosine kolajze.«

Frontni bojevniki so obiskali Spodnjo Štajersko

Naskočni oddelek neke planinske divizije iz južnega dela vzhodne fronte, ki je kot gost bival nekoliko dni v Graz-u pri Gauleiter-ju in Reichstatthalter-ju, je minulo nedeljo obiskal tudi Spodnjo Štajersko. Sprejem, ki ga je tem frontnim vojakom priredil Marburg, je bil prisrčen ter Spodnjo Štajerski v ponos. Ze dolgo pred dohodom vlaka se je na kolodvoru zbralo lepo število ljudstva, moških, žensk in mladine, ki so željno pričakovali dohod vlaka. Ko so se končno pripeljali gosti, je godba Wehrmannschaft-i organizacije Steirischer Heimatbund-a zasvirala koracico nekdanjega 47. pešpolka. Za sprejem so se na peronu postavili zastopniki organizacije Steirischer Heimatbund, ki so goste spremljali po ostaki Spodnje Štajerski.

Spodnještajerci so s ponosom zrl na vojake, ki so pred par dnevi stali še v strelskih jarkih in so za svoje izredne storitve bili nagradieni z daljšim dopustom. Mnogi so bili odlikovani za hrabrost. Ljudstvo se je sililo na peron, da si od blizu ogleda svoje drage goste, spremljali jih je pa tudi po ulicah do Sophienplatz-a. Medtem je meščanstvo po uličnih pločnikih pozdravljalo mimohod z izrazi vidne dobrodošlosti. Na Sophienplatz-u so odred pričakali zastopniki oborožene sile in mladinski pevski odredi, ki so prepevali štajerske pesmi. Vodja naskočnega oddelka Leutnant Paul se je javil pri zastopniku poveljnika mesta, Oberstleutnant-u Löscher-ju, nakar je Oberbürgermeister mesta Marburg, Knaus, pozdravil goste v imenu Bundesführer-ja. V svojem pozdravnem govoru je izrazil up, da bo napore dolge vožnje odškodovala gostoljubnost Spodnještajercev in da je mesto Marburg srečno, da kot prvo lahko pogosti hrabre planinske lovce. Sprejem sam je najboljši viden dokaz, kako lepo je domovina povezana s svojimi hrabrimi frontnimi bojevniki, ki stavljajo svoja življenja na kocko za varnost nas vseh.

Sledile so pesmi mladine, žene so pa vojake iznenadile s cigaretami in vinom. Dekleta so jih obsipala s cveticami. Potem so se pa ljudje začeli prerivati, da bi čim bolje videli in slišali moše iz fronte. Mali fantič si je kljub gneči priboril pot do voditelja dopustnikov ter mu izročil šopek cvetic. Struna koracnica je nato zaključila prireditve, vodja izletnikov se je zahvalil za gostoljubnost, nakar so se naskočniki odpeljali na Bacheru.

Vožnja na Bacheru je vojake navdušila. Govodvi v pomladanskem zelenju so jim bili zdrav domovine, ker so bili sami štajerski rojaki. Mnogi so že nekoč bili na Spodnjem Štajerskem in veselilo jih je, da je po 23 letih tuje vlade

zopet nemška. Doslej so ti možje v bunkarjih daljnega vzhoda iz raznih poročil čitali o Spodnji Štajerski, sedaj so jo pa videli v vsej njemu lepoti, o kateri so se nad vse iskavo izjavili. Pri planinski koči Bacherheim je bil opoldanski počitek. Po kosilu je bil odmor ali pa sprehod po lepih gozdovih ter razglednih vrhovi.

Iz Bacheru-a je šla pot dalje proti Pettau-u. V Pettau-u jih je pozdravil Kreisführer Bauer. Tudi tam so goste lepo sprejeli. Po zakuski in ogledu velike znamenite vinske kleti so vožnjo nadaljevali preko Leitersberg-a v Witschein, kjer so Gebirgsjägeri bili gosti kmetijske ženske šole. Tudi tu so z napis »Mi pozdravljamo naše frontne vojake« pozdravili obisk. Ob cestah so stali kmetje in kmetice, ki so delale po njivah. Pozdravljali so z glasnim »Heil Hitler«. Pred šolo je bila postavljena mladina in so gojenke pozdravile goste z lepim petjem. Pozdravni govor je imel zastopnik organizacije Steirischer Heimatbund, ki je v imenu Ortsgruppe pozdravil zastopnike naše slavne infanterije. Solski zavod je v jedlnici, ki je bila pripravljena z veliko okusa in ljubezni obisk dostojno pogostil. Bili so deležni dobrin, ki jih zunaj na fronti že dolgo niso videli. Ni čuda, da se je bivanje v šoli zavleklo v pozno noč, pri čemu sta harmonika in petje dvigala dobro voljo. Ura ločitve je pa prišla prehitro. Le težko so vojaki začeli misliti na odhod iz Spodnje Štajerske, kjer so prebili nekaj prijateljskih ur. Gotovo bodo mislili na Spodnjo Štajersko, Spodnja Štajerska je pa vesela, da je svojim rojakom lahko priredila malo veselja.

DROBIŽ

• Posebni odposlanec prezidenta Roosevelt-a, Davies, je prispel te dni v Kubišev (Samara) ter je prinesel za Stalina posebno poslanico prezidenta Roosevelt-a.

• Boljševiška propaganda v Angliji. V zadnjem času igrajo po londonskih kino-glediščih ne samo sovjetske vojne filme, temveč tudi filme z očitno revolucionarno smerjo. Boljševizacija Anglije je torej na najboljši poti!

• Turška oborožitev. Turška vlada je zahtevala od parlamenta dodatnih vojnih kreditov v skupni višini 120 milijonov turških funtov. Tozadeveni zakonski predlog so izročili pretekli ponedeljek turškemu parlamentu.

• Tajno skladišče orožja so našle španske oblasti v mestu Cabra (pokrajina Caen). Našli so veliko zologo pušk, pištol in ročnih granat. Sedem oseb je bilo aretiranih.

V nedeljo, dne 23. maja 1943

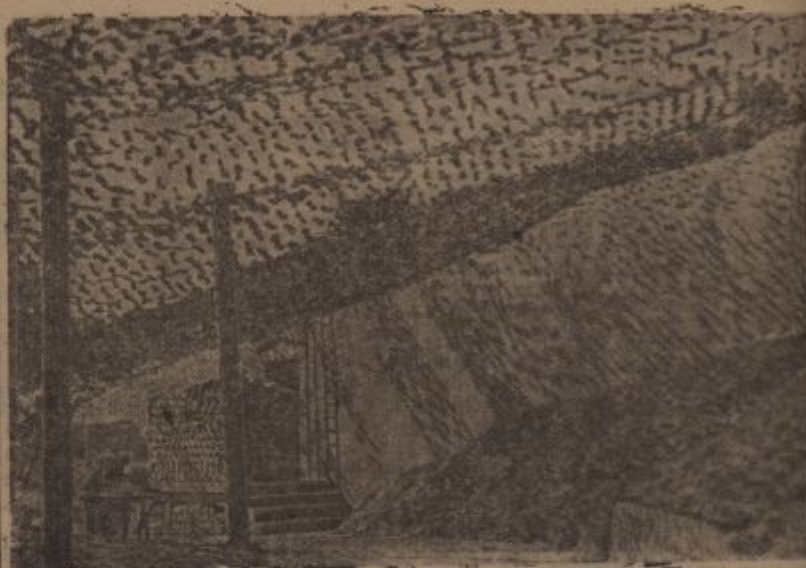
bo druga hišna zbirka za vojno pomožno akcijo Nemškega Rdečega Križa (Kriegshilfswerk des Deutschen Roten Kreuzes) Spodnještajerci izkažite se!

PK-Aufnahme: Kriegsbericht Dr. Bohne-Alt. (Wb.)

Eissprengung auf dem Schelonfluß

Wie das Aquarell einer Pappelreihe sehen die Wassersäulen aus, die von der Explosion hochgetrieben werden. Die Eisdecke des Schelon bricht auseinander

PK-Aufnahme: Kriegsbericht Weiß (Wb.)

Befestigte Kanalküste

Gut getarnt geschützt gegen feindliche Fliegerangriffe sind die Eingänge zu den Geschützbunkern

GOSPODARSTVO

Oddaja jajc

Izredno ugodno vreme v minuli pozni zimi in pomladi je povzročilo, da so kokoši začele prav zgodaj nesti. Kljub tem predpogojem se na žalost niso izpolnila pričakovanja v pogledu oddaje jajc. Bilo je naravnost nasprotno v primerjavi z drugimi leti. Posebno se je to opazilo okrog Velike noči. Ta ugotovitev je običajna okrog vsake Velike noči, ker je potrošnja v tem času pri kmetu navadno večja, pritiska meščanov za nedovoljeno prodajo pa tudi ne manjka. Sedaj so pa do kraja maja zapadle tri četrtine predpisane oddaje. To se pravi, da morajo perutninarji izkoristiti glavno sezono jajc ter do imenovanega časa največji del predpisane količine jajc oddati. Saj je jasno, da se zaostanke pozneje težko alt pa sploh ne more več nadoknaditi in pristojna mesta radi tega ne morejo razpolagati s potrebnimi količinami jajc, na katere potrošniki zastoj čakajo. Končno je sedaj tudi čas zato, da se skrbi za jajca za zimo, ki jih gospodinjje morajo dobiti. To je pa mogoče samo tedaj, ako veleperutninarji v času najboljše sezone jajc, razen običajne oddaje, razpolagajo tudi s primernimi količinami za vlaganje v apno.

Ta dejstva morajo imeti perutninarji vedno pred očmi. Saj končno ni težko po obstoječih oddajnih načelih udovoljiti svojim obvezam. Tudi najmanjšemu perutninarju ostane po izvršeni predpisani oddaji toliko jajc, da lahko krije svoje domače potrebe, ne da bi s tem spravljaj rentabilnost svoje reje v nevarnost. Treba je pač nekoliko misliti na to, da ima potrošnik končno tudi pravico, dobiti od slučaja do slučaja kakšno jajce, ne da bi ga moral iskati po prepovedanih potih. Zavedati se je, da je v četrtem vojnem letu treba storiti vse, da se ne oslabi našo prehranjevalno politiko. Lahko se je izogniti kazenskim ukrepom, ki jih oblasti koncem koncev morajo izdati zoper nagašnje in neupogljive perutninarje. Storite vse, da se izognete neprijetnostim v obliki kazni!

GOSPODARSKE VESTI

× Nova tovarna sladkorja na Hrvaškem. Hrvatska gradi v svrhu oskrbe s sladkorjem v Zupanji novo tovarno, katere lastnica bo tvrdka »Sladorana d. d.« v Zagrebu.

× Produkcija zlata v nazadovanju. Svetovna produkcija zlata je že nad dve leti v nazadovanju. Leta 1941. so nakopali še 39,9 tona zlata. Pa še samo 36 unc finega zlata. To so posledice vojne. Najprej so ameriški in kanadski rudniki zlata morali oddati svoje delavce važnejši in potrebnejši oboroževalni industriji, čemur so pozneje sledili še rudniki Južne Afrike, Zahodne Afrike in Avstralije. Ne ozirajoč se na to, je bila produkcija zlata v Južni Afriki, ki je pravzaprav največji center pridobivanja zlatih rud, razmeroma najmanjša. O produkciji zlata v Sovjetiji, ki je se-

Prispevajte v zbirko starih tekstilij in čevljev v letu 1943!

Oklic Reichswirtschaftsministra Funk-a nemškemu narodu

Reichswirtschaftsminister Walter Funk je naslovil na nemški narod sledeči poziv:

»Nemci in Nemci! Delovni ljudje domovine so bili v teh tednih pozvani k povečanim delovnim storitvam. Organizacije in podjetja, ki ne opravljajo vojno važnih del so bila ustavljena. Na ta način se je pridobilo delovnih sil, surovin in materiala za oboroževanje in fronto. Za totalno vojno je pa potrebno, da se preskrbi tudi nove rezerve surovin, ki so v malém posamezniku brez koristi, združene v skupnem pa velike važnosti. Naši vojaki morajo vedno, prav posebno pa sedaj, biti svrham primerne opremljeni. Delovne sile, ki hitijo na delovna mesta, milijoni domačih delavcev in iz ostale Evrope potrebujejo delovna oblačila, da si očuvajo zdravje in delovno sposobnost. Doslej se je nemški narod še v vsaki fazi vojne izkazal odločnega in požrtvovalnega. Tako bo tudi odslej v nacionalsocialistični skupnosti in s samopomočjo razbil zadnje upe našim sovražnikom na opešanje nemške odporne sile.

Zopet pozivam nemški narod, da daruje iz svojih gospodinjstev vse tekstilije, cunje, stare obleke, krpe, perilo ter čevlje in škornje, ki jih lahko pogreša, v zbirko tekstilij in čevljev za leto 1943. S to zbirko bo nemški narod, o tem sem prepričan, nemški oboroženi sili in oborožitvi v veliki meri preskrbel surovin za tekstilije in usnja. Berlin, 15. Mai 1943.

Gez. Walter Funk, Reichswirtschaftsminister

Oklic Reichswirtschaftsministra bo imel gotovo najlepši odmev. Do danes se taki pozivi naši vedno hvaležen odziv. Ko je šlo za zbirko kožuhovine in volnenih stvari za naše vojake na vzhodu, so nešteti Nemci segli v svoje omare ter darovali ne ozirajoč se pri tem na svojo lastno udobnost. Njej sledeča zbirka tekstilij in starih oblek leta 1942 je podala istotako sijajen rezultat. Izven dvoma je, da bo naš narod tudi sedaj v času povečane vpostave za vojno vse manj ali pa nevažne stare obleke, stare čevlje, preproge, klobuke, cunje itd. daroval v zbirko, da bo tudi ta rodila zadovoljiv uspeh. Po Ortsgruppah ustanovljene zbiralnice in sprejemnice bodo ljudem z navseiti na razpolago. Zbirka se vrši med 23. 5 in 12. 6. 1943. Spodnještajerci! Postavite se kakor vedno!

veda tudi v tem pogledu zaprt svet za se, ni nobenih pravih števil. Akoravno vojne operacije še ne ogrožajo rudnikov zlata, je naravno, da primanjkuje tudi sovjetom izkušenih rudarjev, ki so jih gotovo tudi porazdelili med bolj važne rudnike. Kakor vse kaže bo pridobivanje zlata tudi odslej nazadovalo.

× Italija pričakuje dobro žetev. Kmetijski tisk Italije soglasno poroča o dobri žetvi, ki jo Italija letos lahko pričakuje. V Južni in srednji Italiji bodo v nekoliko tednih že lahko začeli z žetvijo rane pšenice. Značilna je izjava, ki jo je podal korporacijski minister Cianetti. Po njegovem trjevanju se je letos obdelalo veliko več, kakor se je prvotno zamislilo. To bo naravno tudi dalo temu primerno večji pridelek. Dovoljenja za povišanje cen žitu, ki grede na račun države in so v prid kmetom, so dala vzpodbudo za večjo gojitev žitaric. Za žetev bo treba preskrbeti delovnih sil. Oblasti so preskrbele, da se bo žetev pravočasno spravilo. Ako ne bo dobili delovnih moči, bodo uporabili tudi vojaštvo. Oblasti že

sedaj opozarjajo kmetovalce, da naj se pripravijo za drugo setev.

× Citrone in oranže so dobro obrodile v Italiji. Razen kritja domačih potreb je šlo precej tega južnega sadja kot eksportno blago v Srednjo in Severno Evropo.

× Bolgarija prideluje kavčuk in sladkorno trstiko. Ker so se poizkusi gojitve kavčukovih rastlin v Bolgariji obnesli, je vlada odredila povečanje nasadov. Hkrati bodo Bolgari začeli pridelovati in gojiti tudi sladkorno trstiko, kar je bilo doslej prepovedano.

Spodnještajerski perutninarji pozor

Do kraja maja tekočega leta zapade 70 %, to je, tri četrtine vsih v letu 1943 za oddajo predpisanih jajc. Nekateri perutninarji so z oddajo v zaostanku. Pregledajte takoj stanje vaše oddaje ter ne čakajte na opominje, katerim pri neupoštevanju na vsak način sledijo ukrepi!

UMNI KMETOVALEC

Osat — naš nadležen plevel

Osat je gotovo izmed vseh plevelnih rastlin, s katerimi se mora boriti poljделец, že od nekdaj najbolj nadležen, pa tudi najbolj razširjen. Medtem, ko namreč vse druge plevelne in zajedalske rastline omejujejo svoje »delovanje« le na poedne rastline, ali pa na določene talne in podnebne razmere, je osat povsod poznan, povsod doma. Poganja tako med žitom, kakor med okopavinami, na najboljši zemlji, pa tudi na najslabši, na vlažni snako kot na suhi, na jugu tako kot na severu.

Že v najstarejših časih je bil njivski osat (Akerdistel) strah in trepet kmetovalca. Zares — vsako, ki se sedajle v teh dneh spreha po lepi spomladanski naravi, med žitnimi polji, bo videl na vsaki njivi kmečke ženske, ki globoko sklonjene, na pripekajočem soncu, zares v potu svojega obraza rujejo po njivah osat, ter ga znaajo na kupe.

Smilijo se nam kmečke žene in dekleta, ki se leto za letom mučijo z uničevanjem osata — a osata ni zato nič manj! Pa vendar bi bilo tudi osat mogoče zatreti če bi mu vsi napovedali vojno.

V naslednjem bomo obrazložili, zakaj je osat tako težko iztreti, in kaj bi bilo treba storiti, da bi se ga vendarle iznebili.

1. Življenjepis osata.

V naravi opažamo — tako pri rastlinah, kakor pri živalih — zanimiv pojav: Bolj ko je ena ali druga vrsta živali izpostavljena zatiranju in uničevanju, tembolj trdoživna je in — tem številnejše potomstvo napravlja. To je tudi razumljivo, kajti če bi ne bilo tako, bi pač take vrste rastlin ali pa živali že davno izginile.

Osatova rastlina je za svoj boj za obstanek, ki ga že tisočletja bije s človekom-poljedomcem, iz-

redno dobro oborožena. Njena korenika namreč, ki sega zelo globoko v zemljo, je namreč tako trdoživna, da jo lahko razsekaš na drobne koščke — toda vsak košček zase oživi in požene spet novo, samostojno rastlino, ako le ima na razpolago nekoliko prsti in nekoliko vlage.

Tudi nadzemni deli osata so ustvarjeni »za boj«. Omenili smo že, da so osatovi listi bodljivi. Zato jih živina ne popase in tudi človek le nerad zgrabi za osatove liste. Da se mala osatova rastlina med visokim žitom ne zaduši, požene tudi sama do enega metra visoko steblo, ki ima to lastnost, da pri rasti »drži vago« žitu, oziroma vsakokratnemu pridelku, to je, da svojo rast uravnava po višini sosednjih rastlin. Tudi to ima svoj namen: osat ne mara vzbujati preveč pozornosti, na drugi strani pa noče biti od drugih rastlin zasenčen.

Tudi kar se cvetja in semena tiče, je osat vse prav modro ukrenil. Ne napravlja namreč samo ene cvetne glavice, marveč vsaka rastlina ima vse polno cvetnih glav ali koškov, navadno 60 do 80, včasih pa tudi do 150. In v vsakem cvetnem košku je spet cela množica cvetov, povprečno po 80. Kdor je nekoliko računarja, lahko sam izračuna, da potemtakem dozori na vsaki osatovi rastlini lahko najmanj 5000, večkrat pa tudi do 15 tisoč osatovih semen.

Toda vsa ta množica semen bi osatu prav nič ne koristila, ako bi popadala na tla okoli mesta, kjer je seme dozorelo. In tu se nam pokaže osat kot skrben roditelj, ki svojo deco oskrbi z vsem potrebnim za pot v življenje. Lahko bi dejali celo, da je osat v tem oziru zelo moderen, kajti vsi njegovi potomci so izvežbani padalci in dobi vsako seme svoje lastno padalo, s katerim lahko ob ugodnem vetru preleti kilometre in kilometre...

2. Kako osat navadno zatiramo — in kakšne so posledice.

Osat zatira pač vsak kmečki gospodar na svojih njivah, tako skrben, kakor tudi zanikern. Le na njivah, ki ostanejo neobdelane, se osat lahko brezskrbno šopiri. Zatirati osat mora kmetovalec že zato, ker je to z zakonom ukazano. Današnji rod je to morda že pozabil, kajti zakon je bil izdan že več kot pred 50 leti in grozi onim kmetovalcem, ki bi ne zatirali osata na svojih posestvih, z visokimi denarnimi kaznimi in celo z zaporom.

Rekli smo, da samo na onih njivah, ki ostanejo neobdelane, osata nihče ne zatira. Naši kmečki gospodarji sicer majojo z glavo nad malomarnim lastnikom zemlje, češ, da-li ti škoda, da zemlja ne rodi nobenega plodu! Počasi! — sosedjel

Vaša misel je namreč zmotna: Vprav taka neobdelana, zapuščena njiva obrodi največ semenja, a poznala se ta žetev ne bo samo pri lastniku te njive, temveč po vsej bližnji in daljni okolici. Vprav na takih zapuščenih in neobdelanih njivah dozori namreč največ osatovega semenja in nič ne pomaga, če pri desetih gospodarjih v vasi ženske leto za letom pulijo in izkopavajo na tlehni osat, ako le en sam gospodar na enem samem koščku zemlje pušča osat zoreti. Semena se namreč na tem samem koščku pridelava dovolj za vse njive v vasi!

Vendar se tudi med žitom, ki so ga spomladaj ženske po trikrat ali še večkrat opiele, najde ob žetvi še vedno tu in tam kakšna osatova rastlina. Zanjice se navadno izogibajo s srpom bodečih osatov, kajti listi bodejo v roke pri vezanju snopja. Razez tega se žitno snopje, če je osat vmes, prav počasi in nerado suši, tem raje pa splešni. Pri mlačvi se osat drobi in dela neznošen prah. Vsega tega se izognemo, če osat ob žetvi puščamo stati na njivi, kot se to navadno dela. Tudi osat je tega vesel, ker lahko v miru izzori svoje seme in ga pošlje z vetrom po svetu naokoli.

Naši kmetovalci pa ne zatirajo osata samo s pletvijo, marveč tudi z oranjem. In ker je pri nas navada, da se orje vedno približno enako globoko, se je tudi osatova korenika temu prilagodila: s plugom ji namreč lahko mirne duše porožemo vse odganjke, korenika sama bo pognala kmalu drugel. Razez tega ima osat od takega oranja še drugo korist: razrezani deli korenik se namreč s plugom in brano razvlečejo po njivi sem in tja — in na ta način se lahko osat v kratkem času primerno zgosti.

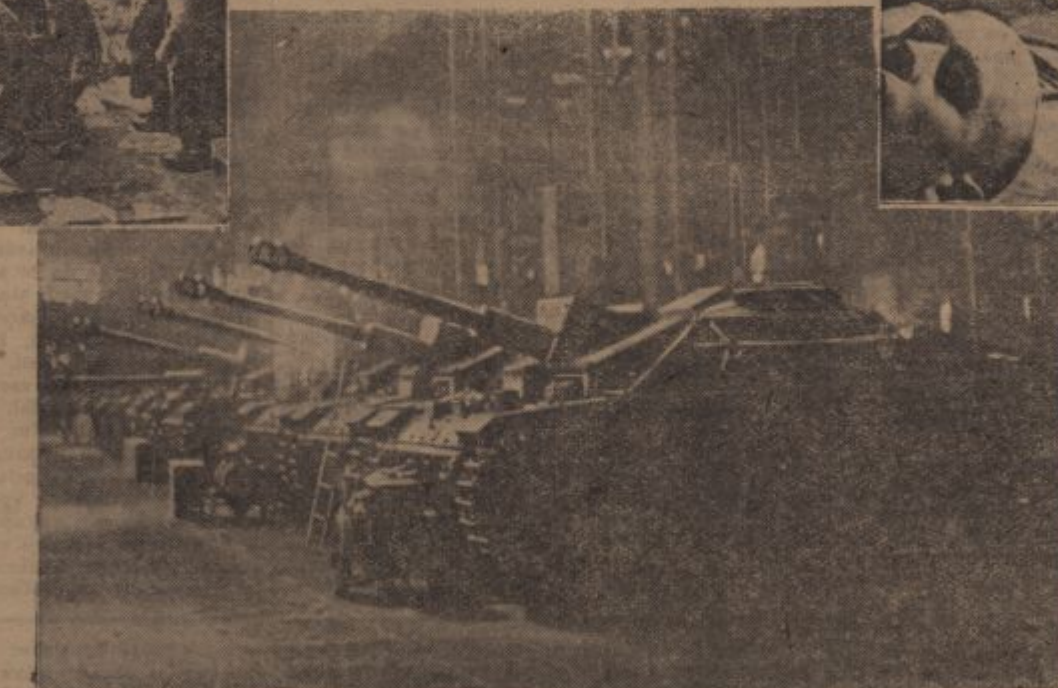
Naši kmečki gospodarji so na splošno prepričani, da je osat škodljiv samo na njivah, zato ga pustijo mirno rasti po cestnih jarkih, katerih nihče ne čisti, okoli plotov, gnojšč in po vrzatih ter ob potih in cestah. Osat se zoper tako mišljenje pač ne bo nikoli pritožil. Tu ima svoj mir pred plevicami in pred plugom, seme lahko

PK-Kriegsbericht
Ripken (PBZ — Sch)

Faustenloser Verkehr vom
und zum Kuban-Brücken-
kopf

In ununterbrochener Folge
wird der Nachschub für die am Kuban-Brücken-
kopf kämpfenden Truppen herangeschafft.
Ein Fahrzeug nach dem anderen
verschwindet in dem Rumpf des Fahr-
prahms

In einer deutschen Panzerschmiede
In langen Reihen stehen Sturmgeschütze in der riesigen Montagehalle eines deutschen Rüstungs-
werkes zur Fertigstellung bereit

PK-Kriegsbericht
Dietrich (Atl/Sch)

Die töhrende Sonde

Hier ist der Chirurg dabei, mit der Sonde den genauen Ort und Sitz des Granatsplitters in dem bereits zur Operation rasierten Kopf des Verwundeten zu ermitteln. Hinter dem Arzt befindet sich ein Lautsprecher, der den zur Auffindung des Splitters notwendigen Ton hervorbringt

Scherl-Bilderdienst-Autoflex

lepo dozori in — odtod ni več daleč nazaj na njivo...

3. A-hal Zdaj pa vemo, kako naj bi zatirali osati!

Pravijo, da marsikomu še najlažje dopoveš, kako bi moral ravhati, če mu poveš, kako narobe ravna. Upajmo, da bo tudi v našem primeru tako. Iz vsega, kar smo povedali o navadnem — poudarjamo: nepravilnem! — načinu zatiranja osata, lahko vsak razumen kmečki gospodar sam razvidi, kako je mogoče osat zares zatreti:

1. Osat bi morali zatirati prav vsi lastniki zemlje in vsepovsod, kjer se osat pojavil. V prav to zahteva tudi že omenjeni zakon za zatiranje osata, ki še pristavi, da je zatirati osat na občinskih zemljiščih, to je predvsem ob cestah in po cestnih jarkih, po trgih, sejmiščih itd., dolžnost občine. Če bi se predpisi za zatiranje osata od vseh lastnikov zemlje izvajali, bi ga bilo mogoče v kratkem času zatreti.

2. Dolžnost vseh, ki jim je blagostanje kmetijstva na skrbi, bi morala biti, da se nikdar in nikjer ne pušča cestnih jarkov, občinskih robov itd., po celo leto nočiščeni — že zato, da se ne more na teh mestih naseliti osat.

3. Nadajte naj bi se strogo pazilo, da se nobena njiva ne opusti, ne da bi se istočasno obsejala bodisi z lucerno, bodisi z esparzeto, bodisi s kako drugo deteljo ali s travo, ali z deteljno-travnato mesanico. Osat namreč ne prenaša goste sence in večkratne košnje, zato ga bujno rastoča in gosta detelja ali pa trava duši v rasti. Ker kosimo lucerno in dobre travnike po večkrat na leto, to osat še toliko bolj slabi in celo zatre do dela.

4. Iz povedanega je razvidno tudi, da moramo sejati vse detelje dovolj goste in enakomerno, kajti osat se razvije najraje na goličavah, kjer je bila detelja ali kakršna koli rastlina preredko posejana. S sejalnico sejana žita so enakomerno gosta in trpijo od osata manj kot z roko sejana — zato je tudi uporaba sejalnice sredstvo v boju z osatom!

5. Ako si pri žetvi žita pušča osatove rastline na njivi — kar je prav —, jih ne pusti rasti, da seme dozori, marveč takoj posekaj vse osatove rastline, in če seme že dozoreva, pazi, da ga ne razrešeš po njivi, marveč znesi previdno vse osatove rastline daleč stran z njive na kup ter jih sežgi!

6. Ker ima osatova rastlina globoko segajočo, trajno koreniko, se ne smeš pri pletvi zadovoljiti s tem, da izpuliš samo gornji, letošnji poganjek, marveč poskušati moraš izdreti celo koreniko iz tal. Seveda se to pri zgolj ročni pletvi težko posreči. Po svetu imajo za pletev osata posebne nože, ki so podobni prav dolgemu dletu, nasajenemu na lesen ročaj. S tem dletom se da osatova korenika izpodrezati globoko v tleh, nakar jo izvlečemo z roko. Ne bi škodilo, če bi si take izpodrezovalce omislili prav vsi naši kmečki gospodarji.

7. Bodisi potom pletve, bodisi potom okopavanja, bodisi potom oranja izpodrezane in razrezane osatove koreninske dele je treba brezpogojno izvleči iz zemlje ter takoj odstraniti z njive, kajti, če tega ne storimo, bomo imeli namesto velike posamezne osatove rastline v bodoče najmanj dve, raje pa še več! Preoravanje ali pa okopavanje zemlje z namenom, da bi zatrl osat, je torej popolnoma brezuspešno, ako se po tem pravilu ne bomo dosledno!

8. Jesensko globoko oranje, ki globoko odreže vse osatove korenike in jih spravi na površje, ter temu sledeče spomladansko obdelovanje praha s kultivatorjem, ki izvleče korenike iz razrahljane zemlje, lahko v veliki meri pripomore k zatiranju osata.

9. Tudi takojšnje preoravanje žitnih strnišč ter setev strniščnih sadežev: ajde, repe, krmske koruze, grašice, krmskega zelja, ter vseh prekuzimnih vmesnih pridelkov; inkarnatke, zimske grašice itd., onemogoča razvoj osata, ker te rastline zemljo kmalu pokrijejo, hitro in bujno rastejo ter tako onemogočajo osatu, da bi se razvil.

10. Iz istih razlogov je priporočati pridelovanje detelje in bujno rastočih krmskih rastlin na njivah. Lahko bi se reklo, da je osata na njivah temmanj, čim bolj smotrno zna kmetovalec izkoriščati zemljo in čim bolj mnogovrsten je kolobar rastlin, katere prideluje. Najbolj zaraščene z osatom so pa njive, katerih gospodar ne ve drugega sejati, kot ozimno žito in oves, — vmes pa pušča nepreorano strnišče!

Spodnještajerci!

V soboto, dne 22. in v nedeljo, dne 23. maja bodo sprejemale Ortsgruppe Arch, Gurkfeld, Lichtenwald, Sawenstein in Siegersberg prijave radi pojasnitve članstva v organizaciji Steirischer Heimatbund in tudi radi pridobitve državljanstva

Lepa spodnještajerska vas

Bundesführer Franz Steindl je nedavno napisal za dnevnik »Marburger Zeitung« zelo tehtne besede o zunanji lepoti Spodnje Štajerske, zlasti o njenih mestnih in podeželskih zgradbah. V svojih tehtnih izvajanjih je pokazal na razne pomanjkljivosti, ki jih je smatrati kot posledice zgrešenega gradbenega sloga po mestih. Kar se pa tiče podeželja, je mesec maj po njegovem mnenju tisti mesec, ki nas že po lepoti narave nekako sili k razmišljanju o tem, kako naj uredimo naše vasi, da bodo spodobne hčerke velike matere Nemčije. Kljub vojni in kljub raznim težočam je namreč brez posebnih in izrednih sredstev možno olepšanje naših vasi. Mnogo bomo prispevali k tej zahtevi, ako bomo očistili hleve, dvorišča, skodnje itd. S pobeljenjem umazanih sten — apna je še vedno dovolj na razpolago — bomo v marsičem olepšali kmetijska stanovanja, lope, zunanost stanovanjskih hiš, hlevov itd. Na Spodnještajerskem ne bi smelo biti nadalje hiše, v kateri ženska roka ne bi na oknih negovala cvetic. Kako lepe so vendar rdeče pelargonije in slične cvetlice na oknih naših kmetijskih hiš! Kjer nimajo cvetic, bržčas tudi nimajo smisla za pesem in pristojo lepoto. Cvetlice na oknih naših kmetijskih hiš so torej vidni dokaz čustvenega življenja njenih prebivalcev. Pa tudi vrtovi pred hišami, kjer gojijo kmetice sedaj v večji meri sočivje, naj bi ne bili brez cvetic. Zlasti vrtnice, ki uspevajo pri nas tako lepo, naj bi s svojo lepoto in s svojim vonjem razveseljevale vsakega obiskovalca naših vasi. Okuliranje vrtnic naj bi bilo veliko veselje naših podeželskih fantov v toliki meri, da bi kar tekmovali, pri kateri hiši bodo imeli več takih naravnih krasotic. Tu pa prihajamo obenem do vprašanja plotov. Marsikje stoji kak nepotreben, napol podrpt plot. Ker ne koristi nikomur, je najboljša, da ga odstranimo. Obstoječe potrebne plotove bomo pa po možnosti popravili. Polomljeni plotovi še niso bili nikdar zrvalo skrbnega gospodarstva. Odstranili bomo nadalje vse grde reklame, nepotrebne deske za nalepljanje lepakov, prav tako pa mora izginiti tudi vsak stari in nepotreben kačipot. Kamenite vrtno ograje bomo popravili, v kolikor se to še da, sicer pa jih bomo prekrili z raznimi plezaljkami (bršljan itd.). Gledali bomo tudi na zunanjo lepoto sportnih igrišč naše mladine, na takozvani vaški travniki, na otroške vrtnice, na zunanost vaških uradov itd. »Lepa spodnještajerska vas« bodi torej ne samo lepo geslo, nego tudi stvarnost. Ljudje in pokrajina, kmetije in cerkve, gospodarska poslopja in njive, šege in stanovanjska kultura naj tvorijo lepo skupno harmonijo. To bodi v smislu zahtev, ki jih je Bundesführer tako lepo opisal, naše splošno stremiljenje.

Proslava materinskega dne na Sp. Štajerskem

Tretjič po svoji vrnitvi v Reich je letos proslavila Spodnja Štajerska materinski dan. Po vseh Ortsgruppah organizacije Steirischer Heimatbund so se vršile proslave, ki so bile posvečene zahvali našim materam. V okrašenih dvoranah Ortsgrupp so se zbrali častni gostje, matere s štirimi in več otroki, potem matere, ki so po zadnjem materin-

skem dnevu nemškemu narodu rodile otroka, nadalje matere, ki so izgubile v vojni svoje sinove ali može, in končno matere, čijih sinovi stojijo na bojiščih. Razen naštetih se je povsod zbralo tudi veliko drugih mater, ki so prisostvovala proslavi materinskega dne.

Na vseh proslavah so govorili Ortsgruppenführer-ji, Führer-ji nemške mladine ali pa žene iz dotičnih krajev o smislu prireditve materinskega dne ter dali izraza občutkom, ki ta dan navdajajo ves nemški narod. Po pevskih zborih in zvokih glasbe so spodnještajerskim materam izročili materinske križce.

Na predvečer materinskega dne je mladina okrasila z vencii hiše, v katerih stanujejo matere, ki so v teku zadnjega leta rodile otroke. Skupine otrok urada Frauen organizaciji Steirischer Heimatbund so po starostnih zavetiščih in bolnišnicah obiskale matere ter jih razveselile s cvetjem in pesmimi. Tako je Spodnja Štajerska s hvalečnostjo in ponosom mislila na nemške matere ter jih počastila.

0 pravnih dolžnostih staršev

Ministerialrat Rietzsch iz ministrstva za pravosodje, je v časopisu »Deutsche Justiz« napisal razlago k novi kazensko-pravni zaščiti zakona družine in materinstva. Tozadevna odredba z zakonsko močjo predvideva ječo tudi tistemu, ki nastajajoči materi brezvestno odpove pomoč, ki jo radi nosečnosti potrebuje in ji je radi poroda potrebna. S tem je nastalo novo stanje. Dolžnost očeta, da nastajajočo mater ne pusti na cedilo, ni več samo moralna obveznost, temveč tudi pravna dolžnost. Pri tem seveda ni razlike, če je žena s storilcem poročena ali ne. On ima dolžnost, nastajajoči materi pomagati in ji nuditi potrebno podporo. Ona ima dobiti začasa priprav v zadnjih tednih vzdrževalno, izdatke za porod in za vzdrževanje prvih tednov po porodu. Pri nezakonskih otrocih obstoji pomoč najmanj v zakonito predpisanih dajatvah. Dolžnost dajatev ne obstoji samo v denarju, temveč v slučaju potrebe tudi v preskrbi bivališča za porod, posebno pri nezakonskih porodih. Mater se na noben način s pomanjkanjem in zapuščenostjo ne sme spravljati v obup. Brezvestnost se seveda ne bo moglo očitati moškemu kot očetu tam, kjer je nastajajoča mati istemu prelomila zvestobo.

Potrebna kazenska določila so predvidena tudi za malomarno in popustljivo izvrševanje obveznosti napram otrokom. Bili so primeri, ko se lahkomišljeni obvezni vzgojitelji svoje otroke dalje časa prepustili samim sebi, jih dneve in noči držali zaprte, ne da bi se brigali za nje. Danes v vojnih časih v takih slučajih tudi sosedi iz usmiljenja ne morejo priskočiti, ker so živila pod gospodarstvom javnosti, ker za otroke lahko povzročijo resne nevarnosti. Zato določa najnovejša odredba stroge kazni vsem, ki bi telesno in нравno življenje otrok ogrozili na brezvestni način, posebno s pomanjkljivim prehranjevanjem ali slabim čuvanjem in negovanjem. V kolikor je mati radi vojnih razmer prisiljena, prepustiti otroke samemu sebi, ker je vpostavljena v delo ali pa mora od hiše radi nakupa, se ne more govoriti, da je brezvestna v vzgoji svojih otrok. Odredba prinaša končno tudi kazenska določila zoper splave ter namenoma povzročeno neplodovitost.

Osat je torej v nekem oziru celo koristen: nastopa namreč kot očiten tožnik slabega in brezbržnega gospodarstva z zemljo, zastarelega, ali pa površnega obdelovanja zemlje!

Koristen je osat sicer tudi še v toliko, da so spomnili s pletvijo pridobljene mlade osatove rastline za silo dobre kot krma za govedo, pa tudi za konje, seveda, dokler niso preuvel ali spar-

jene. Vendar se dober gospodar rad odreče temu krmilu, ako so njive spomladaj brez osata.

Osatove korenike, ki smo jih pridobili z brananjem in pri oranju, smemo zmetati na kompost — pa le tedaj, če kompostni kup zares večkrat na leto prekopljemo, kakor je to potrebno. Če ne, bomo imeli namesto kompostnega kupa, le — prostor za pridelovanje osatovega semena...

Aufnahme:
F. Weißensfeiner,
Marburg

Untersteirische
Blütenpracht

MALE VESTI

* Spominski predmeti bivšega 47. pešpolka. Sliki se, da shranjujejo in čuvajo nekateri posamezniki in zasebniki gotove spominske slike in podobne zgodovinsko važne predmete o nekdanjem 47. pešpolku, ki je imel svoj kader v Marburg-u in so v istem služili Spodnještajerci. Vojaške oblasti pozivajo tem potom vse tiste, ki jim je kaj znanega o teh stvarih, da v interesu vojne zgodovine Spodnještajercev nemudoma to sporočijo na naslov: Wehrmachtstandortältester in Marburg an der Drau, Friedrich-Ludwig-Jahn-Platz 4.

* Kdaj konča poklicna šolska obveznost? V naslovni zadevi je Reichserziehungsminister določil, da so učenci z najmanj tri leti učne dobe, ki so položili pomočniški ali strokovno-delavski izpit, po končanem šolskem letu oproščeni poklicne šolske obveznosti (Berufsschulpflicht). Če se pa tozadevni izpit položi v začetku prihodnjega šolskega polletja, se ta obveznost neha ob koncu predhodnega šolskega polletja.

* Reparski umor v kraju Budina pri Pettau-u. V kraju Budina blizu mesta Pettau so našli 73 letnega posestnika Alois-a Zimmermann-a in njegovo

37 letno hčerko Mario Kowatschetz v shrambi za vozove umorjeno. Ubita sta bila s krampom. Morilec je nato izropal mast, meso in obleke. Trupla je pokril z senom. Zendarmerija, ki je takoj stopila v akcijo je imela uspeh. Našla je storilca v Kitzerberg-u blizu Pettau-a. Gre za 25 letnega pomožnega delavca Konrad-a Wiltschnik-a, ki je svoje grozodejstvo priznal. Izročili so ga sodišču v Marburg. Wiltschnik je bil pri umorjenecema večkrat na obisku ter so mu bile razmere v hiši znane. Minulo zimo so pri Zimmermann-ovih s ponarejenim ključem pokradli 600 RM in dve obleki, in do danes nikdo ni ugotovil, kdo je morilec. Wiltschnik je sdaj priznal tudi ta vlom. Tokrat je Wiltschnik-u šlo za 2000 RM, ki jih je Kowatschetz-ova zaslužila s prevozom gramozu. Zločinec je namreč za vse to vedel, ni pa vedel, da je Kowatschetz-ova ta denar shranila pri svojih znanjih v Pettau-u.

* Obsojen na ječo, ker ni oddajal jajc. Pri deželnem sodišču v Graz-u je neki perutinar dobil tri mesece ječe in 50 RM kazni, ker v letih 1941. in 1942. ni oddal 800 komadov jajc in ker se je hkrati pregrešil zoper predpise o cenah.

* Popravljalnica za hišne in kuhinjske potrebščine. V Graz-u so uredili popravljalnico za hišno in kuhinjsko posodo, kjer se popravlja vsa poso-

da, ki je potrebna popravila. S tem je ugodeno željam mnogih gospodinj, ki so doslej morale mesece in mesece čakati, predno so kleparji mogli izvršiti nujna in potrebna popravila.

* Gau Salzburg ima največ otrok. Najbolj plodne so kmečke družine v hribovitih predelih Salzburg-a, kakor Pongau, Pinzgau in Lungau. Mnogo družin šteje po 17 otrok. V Gau-u Salzburg je bilo doslej že odlikovanih 17.620 mater s častnim križcem za materinstvo. Na letošnji materski dan so odlikovali 540 mater.

* Za adoptiranje otrok so pristojni uradi Gau-adoptionsstellen. To je uvedeno s 1. aprilom 1943, ker je urad Reichsadoptionsstelle pri glavnem uradu Volkswohlfahrt svoje delovanje opustil.

* Nove odredbe. Izšli sta številki 15. in 16. lista Verordnungs- und Amtsblatt des Chefs der Zivilverwaltung in der Untersteiermark številka 15. vsebuje sledečih 6 točk. 1. Določbo za zaščito gozdov, barij in pustinj zoper požare. 2. Določbo o izvedbi popisa zemlje, ki se izkorišča na Spodnjem Stajerskem. 3. Razglas o štetju rogate živine, svinj in ovac na dan 3. junija 1943. 4. Okrožnica o ustavi rokodelstva. 5. Četrty razglas o razveljavitvi hranilnih knjižic. 6. Razglas o oblaščenci za gozdarstvo o preložitvi gozdarskega urada Laufen. V 16. številki je pa objavljeno. 1. Razglas o popisu za Reichsarbeitsdienst na Spodnjem Stajerskem. 2. Razglas o oddaji lesa. 3. Določilo o ustanovitvi podeželske straže (Landwacht) na naseljeniškem področju A.

* Ukrep, ki je nastal iz preskrbovalnih ozirav. Vojna, ki se dogaja danes za svobodo Nemčije in celokupne Evrope, stavlja med drugim tudi gospodarstvu s surovinami velike zahteve. Radi tega morajo biti vedno velike rezerve na razpolago. Vse te rezerve pomagajo kovati orožje, k ga potrebujejo na fronti naši vojaki, da bi lažje premagovali sovražnika in nam vsem zavarovali boljšo bodočnost. Radi povečanja rezerv našega surovinskega gospodarstva, so sneli v vsi Reich-u vse prekoštevne cerkvene in privatne pa tudi rotovski zvonove. Ta ukrep, ki so o izvedbi že pred 130 leti začela osvobodilnih bojev in pozneje začela nemško-francoske vojne 1870/71 ter v prvi svetovni vojni, se izvaja sedaj tudi na Spodnjem Stajerskem. Poskrbljeno je pri tem za to, da ostane vsaki občini po najmanj en zvon. Prav tako bodo ohranjeni kulturni dobrinam nemškega naroda vsi umetniško ali zgodovinsko dragoceni zvonovi.

* 7,5 milijonov Italijanskih žen dela za vojno. Razdeljene so po kmetijah, industriji in rokodelstvu. Pred uvedbo obvezne mobilizacije ženskih delovnih sil je število zaposlenih Italijank znašalo 5,5 milijonov.

Dr. F. J. Lukas:

Ausscheiden! Izrezati!

Deutsch für Erwachsene methodisch und praktisch

(Nemščina za odrasle metodično in praktično.)

20. Stunde.

Lösung der Aufgabe:

- I. Karl ist fleißiger als Paul. 2. Er ist der größte Dichter der Nation. 3. Dieser Pulver ist stärker als jenes. 4. Dieses Bild ist älter als jenes Buch. 5. Die Donau ist länger als die Drau. 6. Der Baum ist höher als der Busch. 7. Der Hund ist meist größer als die Katze. 8. Meine Aufgabe ist weniger schwierig als deine. 9. Dies ist der eleganteste Anzugstoff des Schneiders. 10. Gold ist wertvoller als Silber. 11. Ihr seid reicher als wir, aber wir sind glücklicher als ihr. 12. In Deutschland ist es kälter als in Italien. 13. Öl ist leichter als Wasser.
- II. 1. Gold ist wertvoller als Eisen. 2. Ein Mann ist stärker als ein Knabe. 3. Ein Pferd ist größer als ein Hund. 4. Der Winter ist kälter als der Herbst. 5. Glas ist härter als Holz. 6. Der Hund ist treuer als die Katze.
- III. breit — breiter — am breitesten, gesund — gesünder — am gesündesten, gut — besser — am besten, lieb — lieber — am liebsten, eng — enger — am engsten, herzlich — herziger — am herzlichsten, nieder — niedriger am niedersten.
- IV. Das große Zimmer, ein großes Zimmer, großes Zimmer, die großen Zimmer, große Zimmer; die kleine Hand, eine kleine Hand, kleine Hand, die kleinen Hände, kleine Hände; das grüne Gras, ein grünes Gras, grünes Gras, die grünen Gräser, grüne Gräser; der schöne Baum, die schönen Bäume, schöne Bäume; die

gute Mutter, eine gute Mutter, die guten Mütter, gute Mutter; der tapfere Soldat, die tapferen Soldaten, tapfere Soldaten; der schwarze Stiefel, ein schwarzer Stiefel, schwarzer Stiefel; die schwarzen Stiefel, schwarze Stiefel; das kleine Glas, ein kleines Glas, kleines Glas, die kleinen Gläser, kleine Gläser.

Pretekli deležnik.

Pravilo: Pretekli deležnik pravičnega glagola se končuje na -t in ima spredaj predpono ge- (machen — ge-macht, haben — gehabt, kaufen — gekauft).

Pomni: Pomožni glagol stoji večinoma ločeno od preteklega deležnika. Pretekli deležnik stoji vedno na koncu stavka.

Pomni: Vsi povratni glagoli se spregajo s pomožnim glagolom »haben«. (Ich habe mich ge-freut.)

Pravilne tvorbe: machen — gemacht, lachen — gelacht, rauchen — geraucht, arbeiten — gearbeitet. (V teh primerih se mora pred -t vriti e.) antworten — geantwortet, stellen — gestellt.

Übungssätze: Was haben Sie gestern gemacht? Ich habe gearbeitet. Warum haben Sie jetzt gelacht? Ich habe nur gelacht, weil mir etwas gefällt. Er hat täglich 10 Zigaretten geraucht. Mit wem haben Sie Schach gespielt? Mit dem Lehrer des Schachkurses des Deutschen Volksbildungswerkes. Was haben Sie am Strande gesucht? Meine Sonnenbrillen. Herr Müller hat sein Haus ver-

kauft. Wohin haben Sie die Vase gestellt? Natürlich auf den Tisch. Ich habe die Bilder an die Wand gehängt und die Bücher in den Schrank gelegt. Ich habe Ihnen schon oft gesagt: In diesem Zimmer dürfen Sie nicht rauchen. Er hat das Wasser vom Brunnen geholt. Hat das Fräulein auf Ihren Brief schon geantwortet? Noch nicht, aber ich bin sicher, sie wird mir antworten.

Neppravilna tvorba preteklega deležnika.

- verstehen — verstanden
- schreiben — geschrieben
- verlieren — verloren
- denken — gedacht
- vergessen — vergessen
- lesen — gelesen
- laufen — gelaufen
- kommen — gekommen
- stehen — gestanden
- sterben — gestorben
- marschieren — marschiert
- rennen — gerannt
- fallen — gefallen
- fliegen — geflogen
- fließen — geflossen

Übungssätze: Haben Sie mich verstanden? Nicht gut, Sie sprechen leise. Warum haben Sie mir nicht geschrieben? Der arme Karl hat seine Geldtasche mit 50 RM verloren. Er hat schon wieder sein Geld vergessen und ich muß für ihn zahlen. Haben Sie heute den Leitartikel schon gelesen? Nein, noch nicht, aber ich werde ihn Nachmittag lesen. Warum sind Sie so gelaufen? Ich habe nicht viel Zeit mehr gehabt. Mit wem ist Karl gekommen? Mit seinen Brüdern. Ich bin leider auf der ganzen Fahrt gestanden. Mit 30 Jahren ist sein Bruder gestorben. Die Soldaten sind in dieser Nacht über 30 km marschiert. Wohin ist

* **O smislu našega dela.** Znani voditelj nemškega gospodarstva, Krupp von Bohlen und Halbach, je nedavno na nekem jubileju 641 jubilarjev dela v njegovih veletovarnah v Essen-u imel govor, v katerem je med drugim izjavil: »Premisljajte sledeče: Vi izgotovite in izdelate nekakšen fabrikat, ki se ga potem nekje uporablja. V ta izdelek ste vi vložili vse vaše znanje in vaše zmožnosti, vaša spretnost in izkušnost ter vse vaše energije. Nikdar ni bilo in tudi ne more biti tako delo brez koristi in brez smisla, tudi, če se vam je morda zdelo, da je neznatno. Izvajamo posledice vsota vseh izdelkov, to mislim v splošnem tudi za vse izdelke uma, je potem vsota storitev ljudstva, na kateri sloni eksistenca in se uveljavlja. Vsak, najsi bo ročen ali duhovni delavec, ima delež in zasluge na teh uspehih in je na iste tudi lahko ponosen»

* **Osemdesetletnica admiral Schmidt-a.** V Münchenu živi admiral Erhart Schmidt je dne 18. maja dovršil 80. leto svoje starosti. Njegovo ime je znano iz velike pomorske bitke med Nemci in Angleži pri Skagerak-u, kjer je imel gotov delež na zaslugah v vodstvu mornarice. Uveljavil se je pa tudi kot vrhovni poveljnik mornariškega odreda, ki je spremljal transporte od Libau-a do Oesel-a. S tem je bil sodelalec sijajnih uspehov pri zasedbi otokov Oesel, Dagoe, Moen in drugih. Odlikovan je bil z redom Pour le merite ter ima tudi zasluge za razvoj nemške ladijske artilerije.

* **Zaposlitev otrok za čiščenje trgovinskih lokalov.** Po zakonu o zaščiti mladine, se mladina izpod 12 let ne sme uporabljati za dela v trgovinski obrti. Sedaj je glavni pooblaščenec za vpoustavo v delo objasnjal, da se tudi ljudsko-šolsko mladino za lahka dela po eno uro dnevno lahko zaposli. In sicer za čiščenje trgovinskih lokalov. Pri tem se pa sme otroke uporabljati samo za dela, ki jih drugače opravljajo vajenci, ne pa tudi za dela, ki so za odrasle.

* **Bombe na nadškofjsko palačo v Reggi-I.** Pri zadnjih anglo-ameriških bombnih napadih, so padle bombe tudi na nadškofjsko palačo mesta Reggio (Kalabrija). Pri tej priliki je bilo ubitih več oseb. Nadškof se je nahajal v tem času pravkar v stolnici, kjer je imel pontifikalno opravilo. Nadškof in verniki so ostali med napadom v cerkvi.

* **Sestanek živnozdravnikov jugovzhodnega dela Evrope.** Na nemško vzpodbudo se vrši junija t. l. sestanek živnozdravnikov jugovzhodnih držav Evrope, in sicer na Slovaškem. Obravnavali bodo živnozdravniške zadeve.

* **Stavka trgovcev rib in perutnine v New Yorku.** V New Yorku je izbruhnila stavka trgovcev perutnine in rib, ker jim državna kontrola ne

omogoča nikakšnega zasluga. Trgovina rib in perutnine je večinoma v rokah židov, ki so vajeni težkih dobičkov, katerim se tudi sedaj nočejo odpovedati. Ker imajo židje svoje prijatelje med najvišjimi krogi, bo zadeva kmalu končana v prid židovskih trgovcev.

* **Sedmero otrok je rodila neka žena severno Manila v mestu Gua-Gua.** Bilo je sedem fantov, ki so pa kmalu po rojstvu umrli.

* **Srbi imajo na Madžarskem tri časopise.** Razen dnevnika »Nova Pošta« ter nekega ilustriranega tednika izhaja v najnovejšem času tudi list »Ponedeljak« kot glasilo na Madžarskem živečih Srbov. Listi izhajajo v Ujvideku (Novem Sadu).

* **Poroka v japonski cesarski hiši.** Decembra 1925 rojena hčerka japonskega cesarja se bo v kratkem poročila s princem Merihiro, ki se je rodil leta 1916.

* **Bratislava dobi vladno mesino četrt.** Slovaška vlada je za svojo prestolnico razpisala natečaj za izdelavo projektov za novi mestni del, ki bo določen za vladna poslopija. Prvi tozadevni načrti so bili že predloženi.

* **Anglija priznava izgubo podmornice.** Angleška admiraliteta je priznala izgubo svoje podmornice »Splendida«, ki jo je potopila neka nemška vojna ladja dne 14. maja. Ker je prišel velik del posadke v vojno ujetništvo, se te izgube ni dalo prikrivati.

* **Pritlikave zračne ladje bodo spremljale ladijske spremljave.** Po poročilih iz Washingtona, so Amerikanci imenovali znanega zrakovnega strokovnjaka Rosendahlja poveljnikom šole za letalsko osobe. Njegova naloga bo, izvežbati ljudi za male pritlikave zračne ladje. Razni ameriški strokovnjaki so namreč mnenja, da se bodo take ladje najbolj obnesle kot čuvarke in spremljevalke ladijskih spremljav preko oceanov.

* **To so junaki Angleški časopis »Daily Mail«** poroča, da je neka ameriška bojna ladja na svojih morskih vožnjah ponoči opazila pred seboj sovražno bojno ladjo, ki ji na njene signale ni reagirala. To je smatral poveljnik ladje za past ter je otvoril topovski ogenj na svojega nasprotnika. Sovražnik pa seveda tudi na streljanje ni odgovarjal, ter se tudi ni zmenil za ameriško bojno ladjo. Amerikanci so streljali dober četrt ure in so šele potem ugotovili, da so streljali luknje v zrak. Opažene sovražne ladje, ki bi jo bili radi potopili, sploh nikjer ni bilo. Videli so pač senco svoje lastne ladje ter v svojem strahu otvorili in načeli pomorsko bitko. Se bolj se je postavila neka ameriška podmornica, ki je na severojaponski obali obstreljevala neko čredo goveje živine, ki se je tam pasla. Tudi to je bila za Amerikance lepa zmaga. Krave so se razbežale, na travniku

je nastalo nekaj lukenj, druge škode pa Japonci seveda niso utrpeli. Japonske krave so se bržčas smejale ameriški vojskovanju in junakstvu.

* **V Londonu so imeli v noči na ponedeljek trikrat letalski alarm.** Nemški napad je povzročil v mnogih predmestjih znatno škodo.

* **95 sovražnih podmornic** so potopile italijanske pomorske in letalske sile v Sredozemskem morju od izbruha vojne do danes.

* **Turški državni predsednik Izmet Ineni** je sprejel te dni novega njujorškega nadškofa Spellmann-a, ki se nahaja na študijskem potovanju pa bližnjem vzhodu.

* **Bombe na Zürich.** V noči na torek so angleški letalci ponovno prekršili švicarsko nevtralnost. V omenjeni noči so namreč vrgli dve bombi na periferijo mesta Zürich. Ena izmed obeh bomb je padla na neko vrtnarsko podjetje ter je napravila v okolici nekoliko škode, dočim je padla druga bomba na železniško progo Sesbach-Alfoltern, ne da bi sploh eksplodirala. Ker je bila noč popolnoma jasna, bi bili morali Angleži sprito mesečne vedeti, da se nahajajo nad švicarskim ozemljem. Angleži so s svojim poletom izzvali letalski alarm tudi v Baslu in drugih mestih Severne Švice. V zadnjem času so vrgli Angleži več bomb na Zenevo, Basel in Zürich. Eksplozije so zahtevale več človeških žrtev.

* **Položaj na Aleutskih otokih.** Ameriški mornariški minister Knox je na neki konferenci časnika izjavil, da je položaj na Aleutskih otokih izkrancnih ameriških čet ugoden. Na vprašanja podrobnosti nameravanih akcij ni reagiral. V Kanadi je pa kanadski govornik za vojaške zadeve časnika izjavil, da je kanadska vlada na ameriško željo poslala kanadske čete na zapadno Aleutsko otočje in to radi tega, ker so Japonci s svojimi napadi stalno ogrožali zahodno obalo Kanade.

* **Odpustili so ga, ker se je slabo izrazil o židih.** Angleškega štabnega zdravnika William Hohn Mitchell-a so angleške vojaške oblasti odpustile iz službe, ker je rekel, da ima Hitler prav, če pobija židovstvo, medtem, ko ga Churchill z rakavicami prijema in je zato za predsednika vlad nesposoben.

* **Poštni paketi v Turčijo.** Ker so se na bolgarsko-turški meji nakopičile pošiljke poštnih paketov in pisemskih pošilk v Turčijo in v ostale dežele, so začasno morali ustaviti pošiljanje pošte, nimenjene v Turčijo.

* **70.000 Čangkaškovi vojakov se je predalo Japoncem.** Kakor so sporočili pretekli ponedeljek iz japonskega carskega glavnega stana, se je predal general Fang Ping Hau, vrhovni poveljnik 24.

er jetzt gerannt? Er ist nach Hause gerannt, weil er seinen Schirm holen will. Der kleine Junge ist zu schnell gerannt und ist über einen Stein gefallen, aber er hat sich nicht weh getan. Sind Sie schon einmal geflogen? Ja, einmal bin ich mit einem Verkehrsflugzeug von Klagenfurt nach Graz geflogen. Seit zwei Wochen ist in diesem Bach kein Wasser mehr geflossen.

Gegenwart des Zeitwortes wissen:

Ich weiß — (jaz) vem
du weißt — (ti) veš
er weiß — (on) ve
wir wissen — (mi) vemo
ihr wißt — (vi) veste
sie wissen — (oni) vedo

Eisenbahn.

Unsere Stadt hat zwei Bahnhöfe: Den Hauptbahnhof für den Personenverkehr und den Güterbahnhof für den Warenverkehr. Es gibt Schnellzüge; sie halten nur auf größeren Bahnhöfen. Personenzüge halten auch in kleinen Stationen. Last- oder Güterzüge befördern ausschließlich Güter. Befördert ein Zug Personen und Güter, so heißt er ein gemischter Zug. Wer mit dem Schnellzug fährt, muß einen Zuschlag zahlen; bei Eilzügen zählt man nur den halben Zuschlag. Züge, die nur auf kleinen Strecken fahren, heißen Lokalzüge; sie halten in jeder kleinen Station und werden deswegen auch Bummelzüge genannt. Fast alle Züge führen drei Klassen. Triebwagen haben im allgemeinen wie die Straßenbahn oder wie die Autobusse nur eine Klasse. Schnellzüge führen meist bei Tag einen Speisewagen und bei Nacht einen Schlafwagen. Reisende, welche mit Personenzügen fahren, können sich in der Bahnhofs-gastwirtschaft oder auch am Verkaufstand etwas zum Essen oder zum Trinken kaufen.

In vielen Stationen bringt man auch Getränke und dergleichen zum Zug. Man hört dann eine Stimme rufen: »Bier bitte!« Oder: »Zuckerl, Schokolade, heiße Würstel, Schinkensammell!« Ein anderer Verkäufer ruft: »Zeitungen, illustrierte Zeitschriften, die neuesten Magazine!« Und wieder ein anderer: »Zigarren, Zigaretten!« In jedem Abteil befindet sich eine Notbremse. »Bei Gefahr Handgriff herabziehen!« Jeder Wagen hat Abteile für Raucher und Nichtraucher. Wer in einem Nichtraucherabteil raucht, muß Strafe zahlen. Fast jeder Zug hat auch ein Abteil für »Mutter und Kind«. Reisende ohne Kinder dürfen hier nicht einsteigen. Hunde darf man in den Zug mitnehmen, sie müssen aber einen Beißkorb tragen und man muß sie an der Leine führen. Der Reisende muß für sie eine Hundekarte lösen. Führt der Zug ein Abteil für Reisende mit Hunden, so müssen Reisende mit Hunden dort einsteigen. Jeder Reisende kann einen Koffer bis zu 30 kg Gewicht in den Wagen nehmen.

An Samstagen, Sonntagen und Feiertagen sind die Züge oft überfüllt. Der Schaffner kontrolliert während der Fahrt den Zug. Reisende, die keine Karte haben, können sie beim Schaffner lösen, sie müssen es ihm aber rechtzeitig sagen, sonst müssen sie Strafe zahlen. Der Schaffner gibt auch Auskünfte über Ankunft, Abfahrt, Verspätung eines Zuges usw. »Herr Schaffner, bitte muß ich in Bruck umsteigen?« — »Nein, dieser Zug fährt direkt nach Wien, aber wenn Sie wollen, können Sie in Leoben in den Eilzug von Selztal umsteigen. Sie sind dann eine Stunde früher in Wien.« — »Gut, das werde ich machen, bitte schreiben Sie mir eine Eilzugszuschlagskarte von Leoben bis Wien Südbahnhof Wann komme ich mit dem Eilzug nach Wien?« — »Einen Augenblick, ich werde sofort im Fahrplan nachsehen.« — Sie kom-

men, wenn der Zug Verspätung hat, um 16.43 nach Wien. So und hier ist die Zuschlagskarte, sie kostet mit der Schreibgebühr 1 RM.

In der Bahnhofshalle sind besonders unmittelbar vor der Abfahrt der Züge immer viel Leute. Die Fahrkarten löst man an der Kasse oder wie man auch sagt, am Schalter. Es gibt einfache Fahrkarten und auch Rückfahrkarten. Neben dem Schalter hängt eine Tafel, auf der die Fahrpreise nach den verschiedenen Orten angegeben sind. Über die Ankunft und Abfahrt der Züge geben 2 andere Tafeln Auskunft. Wer Genaueres wissen will, erkundigt sich bei der »Auskunft«. Die Fahrpläne sind meist an den Wänden der Bahnhofshallen angehängt. Hat man die Fahrkarte gelöst, so geht man durch die Sperre auf den Bahnsteig. Der Türsteher kontrolliert und löst die Fahrkarten. Hat der Zug Verspätung, so setzt man sich in den Wartesaal oder in die Bahnhofs-wirtschaft. Will uns jemand zum Zug begleiten, so braucht er eine Bahnsteigkarte, die er entweder am Schalter oder am Kartenautomaten lösen kann, sie kostet 10 Rpf.

Wörter.

allgemein — splošno
angeben — naznaniti, ovediti
anschlagen (angeschlagen) — nabiti
ausschließlich — samo izrecno
Ankunft (w) — prihod
Automat (m) — avtomat
Bahnhofs-gastwirtschaft (w) — kolodvorska restoracija
Bahnhofshalle (w) — kolodvorska veža
Bahnsteig (m) — peron
Baumeister (m) — stavbenik
befördern — napredovati, poslati
Beißkorb (m) — nagobčnik
Bummelzug (m) — izletniški vlak

smadnega zbora, ki je pod direktno kontrolo maršala Čangkačka, skupno s 70.000 vojakov. Poleg imenovanega generala se je predal tudi general Sun Tien Jing, ki je še do nedavno nadaljeval nesmiselni odpor v pokrajinah Sansi in Honan. Imenovana generala sta se izneverila maršalu Čangkačku ter sta prisegla zvestobo kitajski nacionalni vladi v Nankingu.

* 250.000 beguncev se je vrnilo v zadnjem času v tisti del finske Karelije, ki je bila do nedavno pod sovjetsko oblastjo. V državni oskrbi je od teh beguncev samo 3885 oseb. V drugih delih Finske se čaka na vrnitev okrog 140.000 Karelijcev.

* Ljudsko gibanje v Marburg-u. V prvi polovici se je izdatno spremenilo samo število pri Ständesamt-u sklenjenih porok; teh je bilo to pot le 22 (zadnjič 39). Sicer pa je bilo Ständesamt-u prijavi: 80 rojstev (zadnjič 88), od teh 40 dečkov (zadnjič 49) in 40 deklic (zadnjič 39); 55 smrtnih slučajev (zadnjič 64), od teh 31 moških (zadnjič 33) in 24 žensk (zadnjič 31).

* Smrtna kosa. V Marburg-u je umrl znani goštinčar in hišni posestnik Maximilian Plautz, star 82 let.

* Smrt zaslužnega spodnještajerskega zadrugarja in javnega delavca. V Edlingen-u je umrl star 80 let, znani zadrugi organizator in javni delavec, Melchior Tschobal. Prvotno rudar, se je že v mladih letih vrgel na delovanje za interese rudarjev ter se v njihovih vrstah vidno udejstvoval. Njegova stroka je bilo združništvo, ki mu je v zadnjih desetletjih posvetil vse svoje moči. Kot zadrugar in vodja rudarskega konzuma, je pokazal veliko delavnosti in iniciative, da so mu to priznali tudi njegovi nasprotniki, v kolikor jih je sploh imel. Kot kremenit značaj, prava spodnještajerska rudarska korenina, moč trdne volje in nemurnega dela, si je s svojim nesebičnim delovanjem že v času, ko rudarjem še nikdo ni bil vredil socialnega položaja, v boju in prizadevanju za izboljšanje rudarskih razmer stekel zasluge, ki jih rudarstvo trifaljskih revirjev nikdar ne bo pozabilo. Tschobal je bil moč dela in moč postojak ter vreden, da se ga obdrži v lepem spominu.

* Samo vojno-vazne civilno-pravne zadeve se bo reševalo. Tako določila je izdal Justizminister. Odslej bodo sodišča vse civilno-pravne zadeve, ki se ne nanašajo na vojno, odložila na poznejši čas, s izjemo slučajev, ki so res zelo nujni. Tožbe se bodo seveda sprejemale kakor doslej, rešitve bodo pa odvisne od vojne važnosti. Reševanje prizivov in tožb je s 1. junijem 1943 prenešeno na višja deželna sodišča.

* Zborovanje na Bachern-u. V šoli na Bachern-u je bilo zborovanje, ki se ga je udeležilo nad 100

oseb. Pri tem je župan Johann Bergauer v uvodnem govoru poudarjal važnost kmečkih pogovorov. Ortsbauernführer je govoril o odredbah, določbah; občinski tajnik Mechowschek pa o gospodarstvu in prehranjevanju. Šolske zadeve in popis izkoriščane zemlje je obdelal vodja šole, Wilhelm Post. Sestanek je lepo potekel ter zborovalce vidno zadovoljil.

* Nove živilske karte. Te dni se bo razdelilo nove živilske karte za 50. perijodo od 31. maja do 27. junija 1943. Bistvene spremembe so že znane. Normalni potrošniki nad 18 let dobijo sedaj tedensko 250, otroci in mladostniki od 6 do 18 let 300, ter otroci do 6 let 100 g mesa. Porcija delavcev pri dolgotrajnih, in nočnih delih znaša 450, pri težkih delih 600 in najtežjih delih 850 gramov mesa. Kakor se je že objavilo, manjkajo na teh kartah istočasno določenih mesečnih dodatnih porcij 300 g kruha in 50 g masti. To se bo zato dalo na karte 51. perijode. Dodatna dodelitev živil sledi v bodočih štirih dodelitvenih perijodah tako, da se bo v 50. perijodi lahko kupilo 250 g ječmenove kaše. Isto se bo izdalo na po-

sebno označen odrezek na karti za meso. V kolikor v trgovinah ne bo ječmenove kaše, se bo lahko kupilo druga živila, samo testenine ne. Posebna dodelitev sira se bo uredila s posebnim odlokom. Kg sladkorja za vkuhanje bo treba naročiti. V to svrhu se bo že sedaj izdalo karte za sladkor za 51. in 52. perijodo. Na istih je poseben naročilni odrezek, ki ga bo treba z ostalimi naročilnimi odrezki vred oddati že prihodnji teden.

□ »Vsa Italija je postala fronta.« »Popolo d' Italia« je objavil članek, ki vsebuje sledeče pomembne ugotovitve: »Vsa Italija je postala sedaj fronta, ker se bo sovražni napad po končanih bojih v Tuneziji, obrnil sedaj na kakršenkoli način proti polotoku. Pripravljeni moramo biti na tak napad, kajti od našega odpora in naše obrambe zavisi naša svoboda in naša bodočnost.« — »Stampa« pa pravi, da bo borba brez dvoma trda, toda naloga Angležev in Amerikancev je zelo težavna, ker pomenijo izkrcavanja najnesigurnejša vojna podjetja.

Pravice zakonskih žen, ki so zaposlene

Danes, ko je število ženskih delovnih sil po delavnicah, uradih itd. tako visoko, da je ves nemški narod lahko ponosen na svoje žene in dekleta, bo zanimalo slišati, kakšni delovni zasluzki in kakšne ugodnosti pripadajo omoženim zaposlenim ženam.

Delovni zaslužek poročene žene ne pripada njenemu možu, temveč njej in je ona ga ima po obstoječih zakonskih predpisih pravico uveljaviti. V primerih, kjer bi zakonski mož hotel izterjati delovni zaslužek svoje žene za sebe ali pa ga iztožiti, mu mora za tak primer žena izdati predpisano pooblastilo ter mu svoje pravice odstopiti. Obratno je zopet delodajalec obvezan, da mezde ali plače poročenih žen ne izplačuje njihovim zakonskim možem, ako jih žene niso za to pooblastile. Pravno bi se lahko zgodilo, da bi delodajalec brez pooblastila izplačani zaslužek moral ženi še enkrat plačati.

Mnenje, da sta zasluzka zakonskega moža in zakonske žene smatrati kot enota, ne drži. Zasluzek moža je eno in zakonske žene drugo. Tu je mišljeno računanje plač v primeru rubežev, ki se vrši za vsakega zakonskega tovariša posebej.

Do nedavno ni bilo jasno, ali pripada doklada na ločeno bivanje samo možu ali pa tudi ženi. Sedaj je pa Reichsarbeitsminister tozadevno izjavil, da soglašajo, če so vsi predpogoji podani in

ni ničesar na poti, da tudi žena sprejema doklado za otroke, če je na primer njeno delovno mesto tako daleč od njenega stanovanja, da ne more dnevno domov. Po okoliščinah torej lahko zakonski mož in zakonska žena prejmeta doklado za ločeno bivanje.

Tarifne odredbe določajo doklade samo za poročene žene in otroke. To je mišljeno tako, da mora mož v največji meri skrbeti za ženo in otroke. Če pa gre za primer, da je žena skrbnica otrok, ima tudi ona pravico na doklado za otroke. To velja tedaj, če je ločena ali vdova ter skrbi za otroke.

V delu stoječa zakonska žena uživa zaščitna določila delovnega reda, kar so vojne razmere seveda nekoliko zrahljale. Drugače ima pravico na dopust, ki ga določa tarif. Razen tega ima poklicno zaposlena zakonska žena, katere zakonski mož je nad tri mesece odsoten od svoje družine, v času moževega dopusta od vojakov pravico na 18 dni dopusta od dela.

V poklicu stoječa zakonska žena je zavarovana zoper bolezen in nezgode ter zoper invalidnost.

Zakonske žene, ki si pri svojih delodajalcih vzamejo za nujna hišna dela (pranje perila itd.) po kakšen dan službe prosto, nimajo pravice, za ta dan zahtevati kako plačilo.

dergleichen — takšen podoben
deswegen — zato
direkt — naravnost, neposreden
ekundigen (sich) — poizvedovati
Eitzug (m) — brzec (brzi vlak)
einfach — navaden, -a, -o
einsteigen — vstopiti
Eisenbahn (w) — železnica
Fahrpreis (m) — vozna cena
Feiertag (m) — praznik
fliegen, geflogen — leteti, letel
fließen, geflossen — teči (voda), tekel
Geburtstag (m) — rojstni dan
gefallen (gefällt) — ugajati (ugajaš)
Geldtasche (w) — denarnica
gemischt — mešano
Gewinn (m) — dobiček, zatek
gewinnen — zadeti (v igri)
Gut (Güter) (s) — blago, posestvo, kmetija
Güterzug (m) — tovorni vlak
halten (anhaltend) — držati (ustaviti)
Handgriff (m) — ročna kretinja
Hauptbahnhof (m) — glavni kolodvor
herziehen — doli potegniti
herzlich — srčen, -a, -o
illustriert — ilustriran
jemand — nekdo
Kanarienvogel (m) — kanarček
Kasse (w) — blagajna
Kerl (m) — dečko, možak
Klasse (w) — razred
klopfen — trkati
kontrollieren — nadzorovati
laufen — teči
Leine (w) — konopec, vrv
leise — tiho
lochen — (pre)luknjati
Lokalzug (m) — krajevni vlak

lösen (eine Karte!) — kupiti vstopnico
Lotterie (w) — loterija
Magazin (s) (Zeitschrift!) — magacin (revija)
Mal (s) — znamenje; spomenik
mitnehmen — s seboj vzeti
nachsehen — gledati za kom
nennen, genannt — imenovati, imenovan
Notbremse (w) — zasilna zavora
notwendig — potreben, -a, -o
perfekt — dovršen, popoln
Person (w) — oseba
rechtzeitig — pravočasno
Reisende (m u. w) — potnik, -ca
rennen, gerannt — dirjati
Rückfahrkarte (w) — povratna karta
Schinkensemmel (w) — žemlja s šunko
Schlafwagen (m) — spalni voz
Schrank (m) — omara
setzen (sich) — vsteti (se)
Sonnenbrille (w) — sončna očala
Speisewagen (m) — jedilni voz
Sperrung (w) — zapora
Station (w) — postaja
stehen, ich bin gestanden — stati, jaz sem stal
sterben, gestorben — umreti, umrl
Strafe (w) — kazen
Strand (m) — obala
Strecke (w) — proga
Tafel (w) — tabla
tot — mrtev, -a, -o
Triebwagen (m) — pogonski voz
Türsteher (m) — (Portier) vratar
umsteigen — prestopiti
unmittelbar — neposredno
usw. (und so weiter) — itd. (in tako dalje)
Vase (w) — vrč (za cvetlice)
verdunkeln — zatemniti
Verkaufsstand (m) — stojnica

Verkehr (m) — promet
verschieden — različen, -a, -o
verstehen, verstanden — razumeti, sem razumel
Wartesaal (m) — čakalnica
weh tun, getan — boleti
welcher, -e, -es — kateri, -a, -o
wissen — vedeti
Wörterbuch (s) — slovar
Würstel (s) — klobasica
Zeitschrift (w) — časopis
Zuckerl (s) — sladkorček
Zuschlag (m) — doplačilo
Zuschlagskarte (w) — doplačilna karta

□ Fantazije angleških lordov. 34 častnih članov angleškega Gornjega doma je sestavilo spomenico, v kateri zahtevajo: »Popolno demobilizacijo vseh nemških oboroženih sil, odstranitev nemškega vojnega potenciala, uničenje letalske industrije, uničenje težke in kemične industrije, aretacijo vodilnih nemških mož, ki naj jih sodi posebno sodišče, razpust častniškega in vzgojnega kadra, totalno zasedbo Nemčije, ustanovitev neodvisne države v Rheinland-u in Ostpreußen-u ter plačanje vojne odškodnine«. S takimi načrti se bavi »Odbor za povojno politiko«, ki je sestavljen iz samih izbranih članov angleške Gornje zbornice.

□ Novi hrvatski poslaniki. PoglavlNIK dr. Ante Pavelić je imenoval bivšega hrvatskega prosvetnega ministra dr. Stjepan R a t k o v i č a hrvatskim poslanikom v Berlin-u. Bivši notranji minister dr. Ante Nikšić je postal hrvatski poslanik v Rim-u. Nekdanji hrvatski poslanik v Berlin-u, dr. Budak, je postal istočasno hrvatski minister zunanjih zadev, medtem ko je dosedanji poslanik pri italijanski vladi, dr. Perić, postavljen na razpoloženje. Čuje se, da bo postavljen za poslanika v Madrid-u.

Aufnahme: NSKK-Kriegsbericht Perner (Wb.)

NSKK-Kraftfahrzeug-Großwerkstatt im Osten

Jeder ausgefallene LKW. muß sofort wieder instand gesetzt werden können, denn auf jeden LKW. kommt es an. Munition, Bomben und Treibstoff müssen immer rechtzeitig bei der kämpfenden Truppe sein. Ein NSKK-Transportregiment hat sich nicht weit hinter der Front eine vorbildliche Großwerkstatt eingerichtet. Unser Bild: Eine der großen Montagehallen.

PK-Aufnahme: Kriegsbericht Vorpahl (Wb.)

Die Straßen im Donezgebiet werden durch Gejangene für den Nachschub instand gesetzt.

IZ CARSTVA PRIRODE

Duša rastlin

Ce vprašamo po najočitnejših razločkih med živaljo in rastlino, dobimo odgovor, da se živali gibljejo, rastline pa so zakoreninjene v zemljo in nimajo daru samostojnega gibanja. Pred nekoliko leti so predvajali film, ki je v zelo pospešenem tempu prikazoval življenje cvetlic. V bistvu je šlo za njihovo rast, vendar pa si tu opazoval tudi gibe, ki si jih moral sprejeti kot smotrna dejanja.

Celo v gibanjih rasti ni manjkalo kretenj, ki so dokazovale neko določeno svojo smotrenost. Rast je zaradi zakoreninjenosti rastlin na določenem kraju glavni gibalni odraz njih življenja, a vendar je poleg nje cela vrsta gibov posebnih rastlinskih delov, ki imajo z rastjo le malo ali nič skupnega.

Listi in cveti se obračajo z rednimi izmenami vsak dan proti sončni svetlobi, na večer pa se pobešajo kakor oveneli. V deževnih dneh, ko je malo luči, se ne dvignejo. Prav tako pa se pobešijo v spalno lego v prevročih in žarečih poldanskih urah. Nevarni in uničujoči pripeki odtegnejo tedaj enostavno delavnice svojega življenja, stanice, ki vsebujejo zelenilo. Istočasno skrivajo razporne odprtine, iz katerih puhti voda, v zaščitene gube zloženih listov.

Znanost je z napornimi raziskovanji razjasnila skrivnost, kako nastajajo ti gibi. Povzročajo jo napetostne razlike med stanicami, ki nastajajo zaradi različne količine vode v njih in majhnih diferenc v njihovi neprestani rasti. To je pa spet posledica okoliških vplivov, kemično-fizikalnih in mehaničnih dogajanj kakor pri živalskih mišičnih gibih.

Vpliv vseh teh dogajanj nam pojasni najbolje poskus. Opazujemo n. pr. žareče bele kobilje zvezdnih cvetov poljske čebulice (*ornithogallum*). Oblak priplava pod soncem in že se prično zvezdice zapirajo. Dež grozi in noben cvet se ne odpre, kajti njegovi občutljivi notranji deli potrebujejo zaščite. Razpni črn papirnat zaslon na kobiljo; v nekoliko minutah se cveti zapro. Zaslon naj zakrije le del kobilje; zasenčeni del se zapre, osvetljeni ostane odprt. Poskusimo z umetnim dežjem, opršimo cvete z vodo, ne bodo se ganili. Če pa damo istočasno črn zaslon med sonce in rastlino, se cveti zapro tem hitreje.

Zanimivo je opazovati kakšno plezalko. Daleč v zrak moli svoje vitice, ki tipajo s konico vseokrog. V manj nego eni uri zrastejo pri tem za 10 do 15 cm. Zakrivljeni vršič je zadel ob napeto nit. V trenutku se vitica zakrivi okoli niti in jo trdno, a vendar prožno ovije. Posebne bradavičke v koži vitice posredujejo občutek dotika skozi ves organ. Iz svoje moči bi se steblo rastline ne moglo dvigniti v zak, a glad po soncu in svetlobi sili rastlino kvišku. Vitice se postavljajo v službo tega pohlepa po soncu in v službo celotne rastline. Učinek dotikalnega dražljaja in notranji vzgib dru-

žita posamezne rastlinske dele v nekakšno socialno enoto.

Za okensko šipo stoji dražestna »sramežljiva mimoza«. Dolga listni peclji nosijo dva do štiri odvežane peceljčke z drobnimi lističi. Če se dotaknemo takšnega lističa narahlo s koncem prsta, se sklopi navzgor, pri čemer mu sledi nasprotni listič. Čim močnejši je bil dotik, tem hitreje jima sledijo sosedni lističi vzdolž glavnega peclja, ki se nagonejo drug k drugemu, in potem peclji sami, ki se hipoma sklopijo ob steblo navzdol. Dražljaj dotika se nadaljuje očitno skozi ves list in tudi skozi vso rastlino. Čez nekoliko minut se pričnejo listi vračati v prvotno lego. Kakšen pomen ima to gibanje? Morda čiti rastlino do neke mere proti objedanju po živalih, ki se lotijo najprej pač razprostrti listov. V svoji domovini pokriva sramežljivka široka ozemlja. Tu lahko doživimo, da povzroči dotik ene same rastline trenutno sklopitev listov vseh rastlin več kvadratnih metrov naokrog. Takšno mesto sliči potem izsušenemu goščavju samih stebel brez listov. Pri teh rastlinah so odkrili tudi živčne snove, ki prevajajo dražljaje prav tako kakor živalski žvci.

Če opazujemo roječe trose nižjih rastlin pod mikroskopom, vidimo, da imajo celo sami lastne gibalne sposobnosti. Te razmnožitvene stanice so

očitno pod vplivom največje spolne razburjenosti. S pomočjo tankih glavic plešejo v vodni kapljici najudovitejše plesje, dokler ne zadenejo ob »samičjo« stnico ali pa se z delitvijo v nova rastlinske individue povrnejo v mir. Tu vidimo, da spada gibanje in čutenje med glavne lastnosti živih bitij in da nikakor ni potreben vedno kakšen zunanji povod ali dražljaj, da se gibanje sproži. Vedno pa ima gibanje neki določeni smoter, kar pomeni, da so v rastlini notranja dogajanja, ki se skladajo s podzavestnimi pojavi v duševnem življenju živali. Seveda pa je človeku, ki se le težko odmisli izkušnjam svojega duševnega življenja, težje zamisliti se v psihološka dogajanja rastlin. Višek smotrenega ravnanja kažejo nemara rastline, ki so prešle k lovu živega plena iz živalskega sveta. To je pojav, ki je vreden posebne obravnave. Ne smemo si pa misliti, da so rastlinski gibi samo izjemen pojav. Že v samih rastlinskih stanicah najdemo znake čutenja in gibe, ki so odgovor na čutenje in ki koristijo prospehu stanice same, a s tem tudi prospehu vse rastline. Celotno stanicam moramo tedaj priznati neko sposobnost za razlikovanje in neko vrsto presodnosti, torej pojave, ki jih imenujemo duševne. V bistvu niso rastline nič drugače ustvarjene nego živali. Drugačni so s njih pripomočki, njih orodje in način, kako na znanj izražajo svoje duševno življenje.

Lišaji

Prvi socialen poskus v rastlinskem svetu

Prve rastline, ki so odrle na kopno, so morale biti zelo skromne v svojih zahtevah. Voda jih je prej nosila in podpirala, svojo izgradnjo so lahko naravnale samo na trdnost glede vlačnosti, voda je vsebovala okrog njihovih stanic redilne snovi in treba jim je bilo samo z vso površino vrkavati kar je prihajalo v raztopini do njih.

Ena izmed rastlinskih skupin se je navadila živeti od ostankov odmrlih tovarišč. Rastlinskega zelenila niso več pridelovale, kajti druge rastline so ga imele toliko, da so se lahko mirno hranile od tega njihovega zelenila, ko so jim mrtva telesa gnila. Malo so te rastlinske prisklednice pač to propadanje le pospeševale. To so bile glive, iz katerih so se razvile tudi znane užitne in strupene oblike. Glive pa so rastle kot nitke v gosti mreži vsepovsod tja, kjer je bilo nekaj vlage in kjer so organske snovi razpadale. Plitka obrežja, kamor je voda naplavila vsakovrstno mrtvo in smrti posvečeno rastlinje, so bila prava jedilna shramba za glive. Njih obstoj pa je bil v nevarnosti, če je veter odvel njih trose, njih razmnožitvene stanice na kraje, kjer je bilo samo golo, neprebavljivo kamenje. Vlaga je pač zadostovala, da so ti trosi vzkliili in da je raztopila rudninske soli, toda predelava teh rudninskih raztopin v hrano je bila mladim naseljencem nemogoča: manjkalo jim je za to orodje rastlinskega zelenila. Prej ali slej bi morali ključni trosi propasti, kar se je nešteti tudi zgodilo. Toda veter je privedel tudi klice alg, ki so v vlagi prav tako vzkliile in se množile. Te male, oble stanice imajo namreč delce zelenila, ki

lahko predelujejo rudninsko hranivo v sončni svetlobi v škrob, sladkor in beljakovino. Gliva je s svojimi nitkami obkolila mlade alge, ki so ji obetale hrano, a tudi alge so se čutile varne pod plaščem vedno vlažne kolonije gliv, kojih nitke predstavljajo prave nabiralnike vode. Poleg tega je ta voda vsebovala tudi raztopljena rudninska hraniva, ki jih je alga lahko kemično predelovala. Od predelkov so se glive spet lahko tako hranila, da jim ni bilo treba uničevati živih stanic alg. Njih trupla pa so seveda lahko prebavljala. Tako sta delovali obe rastlini vzajemno in obe sta imele od tega svojo korist, dokler se ni to tovarišje razvilo tako daleč, da je sodelovalo celo pri razmnožitvi. Klice alg so ostavljale ovite z nitkami gliv materno rastlino, čeprav se je dogajala tudi še prvotna razmnožitev z ločenimi trosi obeh družabnic. A pri prvi obliki razmnožitve ni odvisna več od slučaja, da-li se gliva in alga najdeta spet k skupnemu življenju. Stalno tovarišstvo obeh rastlinskih vrst v najrazličnejših razvojnih stopnjah se imenuje lišaj.

Čeprav so gradbena sredstva, ki jih imajo lišaji na razpolago, zelo skromna in sestojijo v bistvu le iz nitk in kroglic, so vendar razvili bogato število oblik. Na drevesih in kamnih opazimo tu kakor pike majhna pegice, tam spet kakor skrivnostna znamenja; na tleh ležijo tu kakor sivozeleni kos usnja, ki so posuti z rumenimi, nežnimi skledicami; na steh se širi tam širna preproga majhnih grmov, ki v suhem poletnem času pod tvojim korakom pokajo, a so v deževnem vremenu mehkejši

ed zameta; od vej in debel dreves visijo dolge, srebrno svetlikajoče se brade, včasih tenkolase, potem spet dlakasto in zmrišeno; ob vznožju štorov je polno čaš in ljakov, ki imajo okrog roba na tankih stebelcih kakor biserne glavice; tanke mreže rasejo v nadstropja druga nad drugo; skratka, toliko oblik se proži tvojemu očesu poleg vseh mogočnih bary, sive, bele, zelenkaste, rjavkaste, črne, rumene, rdeče, oranžne, da obstaneš presečen pred temi čudežnimi zgradbami malega sveta.

Danes skoraj ni kraja, kjer bi ne bilo lišajev. Tu se ti vidi, kakor da je skala pokrita s sivim prahom. Udariš s kladivom po njem in zagledaš zeleno liso zmežanih algnih stanic v telesu lišaja. Čelo tam, kjer je dežela zaradi stalnega mraza negostoljubna, zadostuje najtanjša plast zemlje, da trasejo lišaji: n. pr. ob robu lednikov in snežišč v visokem gorovju ali v večno zaledenelih tleh daljsega severa. V arktičnih tundrah živijo milijoni severnih jelenov v glavnem od lišajev, ki vsebujejo škrobno snov, iz katere se da pripraviti celo klij in v času potrebe tudi kruh in kaša za človeka.

Najbolj negostoljubne kraje zasedajo lišaji. Sočna pripeka jih lahko tako posuši, da se zmlejejo v prah in vendar bo že prva kapljiva rose delce obudila k novemu življenju in rasti. Gliva neprestano stiče za makroto in solmi, neprestano kuha alga kroglica z zelenilom in svetlobo redilno juho za oba dela. Kjer se zasidra lišaj s svojimi koreninami podobnimi pritrjevalnimi viakni, tam se mora sčasoma zdrobiti tudi najtrša skala. Čestokrat sežejo po več centimetrov globoko v kamen in ko razpadejo, se stvori prva neznatna plast živice pod njihovo varovalno streho in daje drugim, manj akromnim rastlinicam priliko, da se nasešijo. Lišajem sledijo mahi, tem pa trave, zeli in kočno grmi ter drevesa, ki dokončujejo s svojimi v globino segajočimi koreninami delo lišajev in ustvarjajo pogoje za živalsko in človeško življenje.

Prerez skozi nasešbino lišajev navzdol nam kaže drobnostkasto omrežje glive kot podlago vse tvorbe. Od tu gredo tenki odrastki nitk do okroglih, zelenih staničnih kroglic alg in včasih vdajajo celo v njihovo notranost. Morda gre tu za ostanek prastarega zajedalskega življenja glive, morda pa gre za izkoriščanje ostanka življenja nezmožnih ali odmrlih algnih stanic. Največ zelenih kroglic je tam, kjer se jim proži največ sonca. Gliva pa je stvorila spodaj in zgoraj zaščitno kožvo za skupno tvorbo. Gliva prodira obenem vsopovod v iskanju vode in redčnih soli, alga pa skrbi za njih asimilacijo, za njih kemično predelavo. Na kožni plasti lišaja stoji končno proste glavne nitke, med katerimi se stvori mešički, ki so napolnjeni s trosi. V vsem se nam proži slika smotrne delitve dela, ki je v korist tovariški celoti in s tem tudi njenim posameznim članom.

TO IN ONO

Elementarne katastrofe

Srečno za nami je letos prva perijoda proslulih »ledenih svetnikov. Le redkokdaj je od treh perijod baš prva tako ugodna, kakor je bila letošnja. Kratek odmor 3—4 dni (od 16. do 20. majnika) in že stojimo na pragu druge perijode kritičnih dni. Ta perijoda je še daljša; traja od 20. pa do konca majnika. Zelo rad najbolj kritičen dan je Sv. Urban (25. majnika). Če ne že druga, pa gotovo tretja perijoda (v juniju) nas vpelje v kritično dobo takozvanih »elementarnih katastrof« — torej: velika neurja, potresi, vulkanski izbruhi, pogrez stare, porod nove zemlje (otokov v morju), po dolinah toča, po hribih sneg in slične »dobrote« od zgoraj in spodaj.

S tem smo si v glavnem že na jasnem, kaj naj si predstavljamo pod naslovom »elementarne katastrofe«. Bi pa mnogi radi še kaj več slišali o njih. Le tem naj velja sledeča kratka razlaga.

Obe besedi sta tujki; toda tudi pri nas v splošnem že znani in tudi med priprostim ljudstvom udomačeni. Zlasti velja to o besedi katastrofa. O katastrofah govorimo pri vsaki večji nesreči ali nezgodi. Tudi pri človeku govorimo: »Prišla je nadenj katastrofa« (smrt, huda nesreča itd.).

Pridevek »elementarna« pa izhaja od »elementa«, to je prvina (Ur-Grundstoff). Elemente imamo v kemiji, v zemeljskem magnetizmu, v ozračju, v naravi, sploh v vesoljstvu.

Za nas prihajajo v poštev meteorološki elementi; to so elementi, iz katerih dobivamo — vreme. In teh je šest: zračni pritisk, veter, toplota,

vlažnost, oblačnost in padavine. To so sestavine, katerih skupnost ustvarja vreme. Izmed vseh šestih elementov za vreme najbolj odločujoč je prvi — torej zračni pritisk; danes že vsakemu šolarčku tudi na deželi poznan po tlakomeru (Barometer). Ima odločilno vlogo tudi v kakovosti podnebja (klime) nad gotovimi kraji in deželami. Ta element je v svojem učinkovanju na vreme ponajveč odvisen od sonca oziroma od sončnih peg ali pravilneje, od vulkanov na soncu, katerih delovanje postaja čim dalje bolj živahno.

Sicer pa utegne biti še preveč prilike, se še pobližje seznaniti z elementarnimi katastrofami širom zemlje. —Ft—

o Dvoboj v pragozdu. Neki belgijski lovec, ki živi že dolga leta v Afriki, je nedavno na obali jezera Tanganjika opazoval dvoboj med levom in krokodilom. Kralja puščave, ki je nič hudega sluteč, korakal ob obali, je bliskovito napadel nek krokodil. Krokodil je s svojimi ostrimi zobmi zgrabil leva za taso, ki je zato strahovito zatulil. Z drugo taso se ga lev sploh ni ubranil. Njegovi udarci so sicer padali po krokodilovi trdi koži, niso pa dosegli željenega uspeha. Končno je kropodil še enkrat vgriznil leva v bok ter mu je zadal s tem smrtni udarec. Lovec je nato s svojo puško posegel vmes ter kralju živali skrajšal in olajšal smrtni boj. Krokodil jo je pa medtem popihal nazaj v jezero.

Knecht

per sofort gesucht, Anträge an R. W. Lippitt'sche Gutsverwaltung, Schloß Turnisch bei Pettau. 366 371

Berufsäger für grosse Jagd
(Fasanen, Rehe) gesucht. Anträge an R. W. Lippitt'sche Gutsverwaltung, Schloß Turnisch bei Pettau. 365

Bekanntmachung
Chef der Zivilverwaltung in der Untersteiermark
Graz, am 19. 5. 1943

Ausgabe von Zuckerwaren
Zur Vorbereitung der Ausgabe von Zuckerwaren für Kinder und Jugendliche ist der Abschnitt N 30 der rosa Nahrungsmittelkarten der 50. Zuteilungsperiode für Kinder und Jugendliche von 0—13 Jahren als Bestellabschnitt beim Kleinverteller oder bei Konditoreien bis spätestens 5. 6. 1943 abzugeben. Die Kleinverteller und Konditoren haben die Abschnitte zu je 100 Stück gebündelt bis spätestens 12. 6. 1943 beim zuständigen Ernährungsamt Abt. B (Bezugscheinstelle) zum Umtausch in einen Bezugschein A einzureichen.
Der Beauftragte für Ernährung und Landwirtschaft.
Im Auftrage: Lingershausen

Kleiner Anzeiger

Jedes Wort kostet für Stellenangebote 5 Rpf., das fettgedruckte Wort 25 Rpf., für Geld-, Realitätenverkehr, Briefwechsel und Heirat 12 Rpf., das fettgedruckte Wort 40 Rpf., für alle übrigen Wortanzeigen 10 Rpf., das fettgedruckte Wort 30 Rpf. Der Wortpreis gilt bis zu 12 Buchstaben je Wort. Kennwortgebühr bei Abholung des Angebotes 35 Rpf., bei Zusendung durch Post oder Boten 70 Rpf. Auskunftgebühr für Anzeigen mit dem Vermerk: „Auskunft in der Verwaltung oder Geschäftsstelle“ 20 Rpf. Anzeigenannahmeschluss: Am Tage vor Erscheinen um 16 Uhr. Kleine Anzeigen werden nur gegen Vorauszahlung des Betrages (auch gültige Briefmarken) aufgenommen. Mindestgebühr für eine Kleine Anzeige 1 RM.

Rezepten und Geschäftsverkehr

Zu verkaufen 3
Kaufe altes Harmonium, wenn auch sehr reparaturbedürftig. Angebote an Grusa Josef, Narvikstraße 9, Marburg. 322-4
Zwei junge schöne Zug-Fahrer, zwei Jahre alt, sehr gut erzogen, zu verkaufen. Schumacher Franz, Jahring bei Marburg. 363-3
Verkaufe eine mittelschwere trüchtige Kuh, gute Melkerin, Preis 550.— RM. Lach, Nikolai Nr. 31. 360-3

Zu kaufen gesucht 4
Abfälle Altpapier, Hadern, Schneiderabschnitte, Textilabfälle, Alteisen, Metall, Glasscherben, Tierhaare und Schafwolle kauft laufend jede Menge Alois Arbeiter, Marburg/Drau, Draugasse 5. 4
Stellengesuche 5
Vor Einstellung von Arbeitnehmern muss die Zustimmung des zuständigen Arbeitssamtes eingeholt werden
Zwei ältere Männer suchen Arbeit am Lande. Zuschr. an die Verwaltung der »Marburger Zeitung« unter »Bauer« 358-5
Buchhaltungsarbeiten für Kaufleute u. Gewerbetreibende, übernehme auch am Lande. — Ussar Alois, Marburg/Drau, Luthergasse 9. 369-5

Rezepten und Geschäftsverkehr 2
Kaufe kleineren Besitz mit oder ohne heuriger Ernte, eventuell auch zu mieten. Zuschr. an die Verwaltung der »Marburger Zeitung« unter »Besitz«. 359-2
Tausche ein Zinshaus, Eckhaus, auf dem schönsten Platz in Semlin, Kroatien, mit 10 verschiedenen Wohnungen und ein Lokal, jährliche Rente über 110.000.— Kuna, gegen einen gleichwertigen Land-, Wald- oder Hausbesitz in Steiermark. — Anfragen bitte an die Verwaltung unter »Besitzwechsel« zu richten. 357-2

Wann sind die Zähne am meisten gefährdet?

In der Kindheit beim Milchgebiss, zur Zeit der Geschlechtsreife bis zum 20. Lebensjahr, während der Schwangerschaft und in den Wechseljahren. Die Zähne sind also immer dann besonders anfällig, wenn sich im Körper große Umwandlungen vollziehen. Verlangen Sie kostenlos die Aufklärungsschrift „Gesundheit ist kein Zufall“ von der Chlorodont-Fabrik, Dresden N.6.

Chlorodont
weist den Weg zur richtigen Zahnpflege

Offene Stellen 6
Selbständiger Säger wird sofort aufgenommen für Wenzlsäge. M. Sagadin, Sägewerk, Fraubheim 86 bei Marburg/Drau. 361-6

Funde-Verluste 3
Der Arbeiter, der am 19. 5. im Zug Gili-Pragerhof eine Aktentasche bekommen hat, soll die drinnen befindende Legitimation an den Inhaber zurücksenden. Adresse Verw. 368-13

Verschiedenes 4
Prothesen jeder Art — Leder — Leichtmetall — Holz — orthopädische Apparate, Leibbinden, Gummistrümpfe, Bruchbänder erzeugt und liefert das führende Fachgeschäft F. EGGER, Bandagen und Orthopädie, Lieferant sämtlicher Krankenanstalten und Sozialinstitute. Marburg/Dr., Mellingerstraße 3 Achtung! Modellabnahmen für Prothesen und orthopädische Apparate finden wegen Personalmangel in Marburg jeden Freitag ganztägig statt. 14
Bandagen aller Art, sowie Prothesen erzeugt die altbekannte Firma FRANZ BELA, Bandagist, Marburg/Drau, Herrergasse 5. 237-14

Zimmermann Georg übernimmt Scheren, Rasiermesser usw. zum Schleifen und Schirme zum Reparieren. Marburg/Drau, Viktringhofgasse Nr. 5. 350-14

Zweijährige Kälbin gibt auf Futter, Kotzbek, Ober-Rotwein. Fasanstraße, Post Marburg/Drau. 370-14
Bäckerlehrling wird aufgenommen, Verpflegung und Wohnung im Hause bei Karl Sommer, Bäckerei, Tülie. 620

Amtliche Bekanntmachungen

Der Polizeidirektor in Marburg/Drau

Zl. II-40. 62/43

Kundmachung

über die Erfassung der weiblichen Jugend für den Reichsarbeitsdienst in der Zeit vom 24. bis 31. Mai 1943.

Auf Grund der Bekanntmachung über die Erfassung für den Reichsarbeitsdienst in der Untersteiermark vom 24. März 1942 (V u. A. Bl. Nr. 75, S. 533) verfüge ich die

Erfassung der weiblichen Jugend des Jahrganges 1926 für den Reichsarbeitsdienst.

Erfasst werden alle Reichsarbeitsdienstpflichtigen dieses Geburtsjahrganges, die am 24. Mai 1943 im Stadtkreis Marburg/D. (Groß-Marburg) eine Wohnung, Wohnraum oder Schlafstelle innehalten, ferner jene, die sich ohne festen Wohnsitz am Stichtag, d. i. der 24. Mai 1943 im Stadtkreis Marburg/Drau aufgehalten haben, soweit sie nicht im Besitze eines Ausschließungsscheine sind. Erfasst werden alle ledigen, verheirateten, verwitweten und geschiedenen Personen.

Reichsarbeitsdienstpflichtig sind alle weiblichen deutschen Staatsangehörigen, sowie alle Staatsangehörigen auf Widerruf, Schutzangehörige und Staatenlose kommen nicht in Betracht.

Die genannten Reichsarbeitsdienstpflichtigen haben sich bei der Erfassungsstelle, Polizeidirektion Marburg/Drau, Eingang Theatergasse 4, Zimmer 22 an folgenden Tagen zu melden und zwar:

Reichsarbeitsdienstpflichtige mit dem Anfangsbuchstaben des Familiennamens:

A,B,C,D	Montag	24. Mai 1943 v. 8—12 u. 14—17 Uhr
E,F,G,H	Dienstag	25. Mai 1943 v. 8—12 u. 14—17 Uhr
I, J, K	Mittwoch	26. Mai 1943 v. 8—12 u. 14—17 Uhr
L,M,N,O	Donnerstag	27. Mai 1943 v. 8—12 u. 14—17 Uhr
P, Q, R, S	Freitag	28. Mai 1943 v. 8—12 u. 14—17 Uhr
T, U, V, W, X, Y, Z	Montag	31. Mai 1943 v. 8—12 u. 14—17 Uhr

Ist eine Reichsarbeitsdienstpflichtige aus dem Stadtkreis Marburg/Drau vorübergehend abwesend oder am Erscheinen (z. B. wegen Krankheit) verhindert, so hat sie sich zur Zeit unter Angabe des Grundes nach Rückkehr oder Genesung unverzüglich persönlich bei der polizeilichen Erfassungsstelle zu melden.

Zur Erfassung sind mitzubringen:

- Geburtsdokumente (Geburtsschein, Taufschein);
- Meldenachweis;
- Nachweis der Abstammung, Geburts- und Taufschein der Eltern und Großeltern oder Ahnenpaß;
- Staatsangehörigkeitsausweis (Mitgliedskarte des Steirischen Heimatbundes oder Dienstausweis A der Deutschen Jugend), Heimatschein;
- Arbeitsbuch, soweit vorhanden;
- Schulzeugnisse (auch Lehrverträge);
- Befähigungszeugnisse (Nachweise);
- Ausweise über die Zugehörigkeit zu Gliederungen des Steirischen Heimatbundes.

Reichsarbeitsdienstpflichtige, welche ihrer Meldepflicht nicht oder nicht pünktlich Folge leisten oder bei der Erfassung unrichtige Angaben machen, werden mit Geldstrafe oder mit Haft bestraft. Sie können außerdem zwangsweise vorgeführt werden.

Marburg/Drau, am 12. Mai 1943.

355

Der Polizeidirektor: Dr. Wallner

Anzeigen

im »Stajerski Gospodar«
sind erfolgreich!

Die Obst- und Weinbauschule Marburg/Drau.

in der Untersteiermark hat die Aufgabe, Betriebsführer gemischter landw. Betriebe mit vorherrschenden Obst- und Weinbau auszubilden und sie zu aufrechten deutschen Menschen zu erziehen. Mindestalter ist 15 Jahre. Die Ausbildung ist eine praktische und theoretische. Große Reb- und Obstanlagen, Gemüsebau, landw. Betrieb. Schulbeginn am 15. September, Eintritt schon am 20. Juli möglich. Auskünfte erteilt die Anstaltsleitung.

336
Der Leiter der Obst- u. Weinbauschule Marburg/Drau.

Chef der Zivilverwaltung in der Untersteiermark
Der Beauftragte für Ernährung und Landwirtschaft

Genehmigungspflicht beim Ein- und Verkauf von Ferkeln, Läufern und Schafen

Nichtlandwirtschaftliche Tierhalter bedürfen für den Einkauf von Ferkeln und Läufern sowie von Schafen, Hammeln und Lämmern einer Einkaufsgenehmigung des zuständigen Ernährungsamtes, Abt. A. Die Einkaufsgenehmigung wird für Schweine nur bis zu einem Lebendgewicht von 50 kg erteilt. Die Erteilung der Einkaufsgenehmigung ist grundsätzlich davon abhängig zu machen, daß der Antragsteller durch eine Bestätigung des Ortsbauernführers den Nachweis der eigenen und ausreichenden Futtergrundlage erbringt.

Soll das Tier zum Zwecke der Hausschlachtung eingestellt werden, so wird die Einkaufsgenehmigung nur erteilt, wenn außerdem die Voraussetzungen für die spätere Genehmigung einer Hausschlachtung gegeben sind.

Soweit nichtlandwirtschaftliche Tierhalter Ferkel und Läufer sowie Schafe, Hammeln und Lämmer bereits vor dem 15. Mai eingestellt haben und dieselben noch besitzen, sind sie verpflichtet, dies unverzüglich dem zuständigen Ernährungsamt Abt. A anzuzeigen. Die Meldepflicht erstreckt sich auf alle vor dem 15. Mai 1943 eingestellten Schweine oder Schafe ohne Rücksicht auf den Verwendungszweck (Hausschlachtung, Wiederverkauf bzw. andere Nutzung). Diejenigen landwirtschaftlichen Selbstversorger, die als Inhaber landwirtschaftlicher Betriebe zur Gruppe B zählen, sind von der Meldepflicht befreit.

Betriebe, die zum Handel mit Ferkeln und Läufern oder mit Schafen zugelassen sind (Viehhandelsbetriebe, Genossenschaften) sowie gewerbliche Schlachtbetriebe bedürfen zum Einkauf von Ferkeln und Läufern, sowie von Schafen keiner Einkaufsgenehmigung.

Vom 15. Mai 1943 ab dürfen durch die Ernährungsämter (Kartenausgabestellen) Hausschlachtungen der Selbstversorger der Gruppe B und C (nichtlandwirtschaftliche Tierhalter) nur noch genehmigt werden, wenn eine Einkaufsgenehmigung erteilt oder die Einstellung des Schweines oder Schafes zur Mast angezeigt worden ist.

Graz, den 30. April 1943.

354

Im Auftrage: gez. Lungershausen.

Aus 1 B
zwei machen, geht
nicht. — Aber mit

Garantol

kann man den kleinen Vorrat, der
jeweils zugeteilt wird, strecken,
denn in Garantol halten sich die
Eier über 1 Jahr!

— und was wichtig ist: die Eier können zu jeder Zeit
unbedenklich entnommen und zugelegt werden!

BURG-LICHTSPIELE

MARBURG (Drau), BURGPLATZ 1

Martin Urtel
Oly Holzmann
Hilde Sessak
Oskar Sima

in

5000 Mark Belohnung

Rätselhafter Fabrikbrand und Mord. —
Wer ist der Täter? Ein überraschungs-
reicher Kriminalfilm der Bavaria.

Für Jugendliche nicht zugelassen!

356

RAIFFEISENKASSE MARBURG/DRAU

HERRENGASSE

FERNRUF: 24-53

SCHULGASSE

im Gebäude der früheren Untersteirischen Volksdarlehenskasse

181

Verzinst die Spareinlagen und Einlagen in laufender Rechnung nach gesetzlicher Kündigung und laut Vereinbarung
Gewährt Darlehen: kurz-, mittel- und langfristige auf Bürgschaft und Intabulation, sowie Kredite in laufender Rechnung